

Naročnina za Jugoslavijo: celoletno 180 din (za inozemstvo: 210 din), za 1/2 leta 90 din, za 1/4 leta 45 din, mesečno 15 din. Tedenska izdaja za celo leto 50 din. Plača in toži se v Ljubljani.

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo, obrt in denarništvo

Uredništvo: Ljubljana, Gregorčičeva ulica 23, Tel. 25-52. Uprava: Gregorčičeva ul. 27. Tel. 47-61. Rokopisov ne vračamo. Račun pri poštni hranilnici v Ljubljani št. 11.953.

Izhaja vsak ponedeljek, sredo in petek

Liubliana, petek 25. avgusta 1939

Cena posamezni številki din 1'50

Po sklenitvi sporazuma

V pravem času je prišla že dolgo pričakovana vest, da je sporazum dosežen in rešeno naše najbolj pereče notranje vprašanje. Bilo bi pa tudi v resnici več ko usodno, če niti v sedanjem tako silno napetem in nevarnem zunanje-političnem položaju ne bi znali premagati svojih notranjih nesoglasij. Do takšne slepote pa nas strankarske strasti le niso mogle privedi in v času sile se je izkazal patriotizem na vseh straneh in sporazum je bil dosežen. Iskreno in globoko priznanje zaslužijo vsi, ki so ta sporazum omogočili in ga uresničili.

Sedaj pa je treba ta sporazum še utrditi, da bo vsak dan trdnjši in sčasoma prava živa skala iz granita, ki more uspešno kljubovati vsem viharjem, pa naj pridejo od katere koli strani.

Jasno je, da ravnokar sklenjeni sporazum še ne more biti perfekten, da bi rešil prav vsa vprašanja, ki so v zadnjih letih razburjale našo politično in gospodarsko javnost. Se marsikatero vprašanje je ostalo nerešeno in treba bo še mnogo dela in tudi mnogo bojev, da bodo vsa ta vprašanja rešena. Zato pa je tudi potrebno, da traja na obeh straneh še nadalje pripravljenost za razumevanje potreb drugega pogodbenika, zato je dolžnost vse jugoslovanske javnosti, da z ustvarjanjem pomirljivega ozračja olajšuje nadaljevanje s sporazumom začeta dela. S sporazumom se delo za udržitve medsebojnih zvez ne končuje, temveč šele začne.

Zlasti gospodarskim stanovom pripada pri tem odlična naloga, ker bo sporazum omogočil tudi večjo aktivnost v gospodarskem življenju. Ta aktivnost bo dala vsemu sporazumu trdno podlago, ker ga bo kar dejanski razširila tudi na področja, o katerih se morda pri pogajanjih ni niti govorilo. Poleg tega pa mora večja gospodarska aktivnost tudi znatno povečati sodelovanje vseh gospodarskih ljudi v vseh pokrajinah, vsako sodelovanje pa nujno pomeni tudi novo utrditev sporazuma.

In na utrditev sporazuma moramo vedno misliti. Nikdar več ne sme služiti naša nesloga tujcem za špekulacijo na naš račun in celo na našo zemljo. Trdnost sporazuma in njegovo utrjevanje morata ves svet prepričati, da je vsaka špekulacija na neenotnost Jugoslovancev zgrešena. Velika pridobitev, ki jo pomeni sporazum za nas vse, mora nam vsem biti ohranjena za vse čase.

Zato pa je potrebno, da tudi svoje lokalne spore znatno omilimo, če že res ni mogoče, da bi v složenem konstruktivnem delu na nje čisto pozabili. V ta namen pa je potrebno, da se vedno omislimo v položaj druge skupine in da se v pametni strpnosti naučimo spoštovati interese tudi drugih skupin. Prav je, da vsaka skupina brani svoje interese, ni pa prav, če jih brani s tako srditostjo, da tepta interese drugih. Ni upravičeno braniti lastne interese v tej meri, da se druga skupina preganja. Naj se s sporazumom zaključijo tudi doba medsebojnega preganjanja.

Za nas Slovence je to še zlasti potrebno, ker se bo po sklenitvi sporazuma naša vloga v notranje političnem življenju v državi znat-

no spremenila. Nikakor nismo glede naše bodoče vloge pesimisti, morali pa bi postati pesimisti, če bi naše notranje razprtije trajale še nadalje. Tudi mi Slovenci potrebujemo za sebe nekaj sporazum, da bomo svoje gospodarske, socialne in kulturne interese v resnici dobro pospeševali. V tem oziru mora nastati med nami neka solidarnost, a tudi disciplini-

ranost, da bomo tudi brez posebnih dogovorov solidarno branili to, kar je v interesu nas vseh. Posebno na gospodarskem polju je ta solidarnost nujno potrebna, saj niso niti naša trgovina niti naša obrt, gostinstvo niti industrija v sijajnem položaju. Bila bi usodna napaka, če bi s cepitvijo sil zmanjšali odporno in tudi ustvarjajočo moč našega gospodarstva. Bolj ko

kdaj je danes solidarnost gospodarskih stanov Slovenije potrebna. Zadnji sklepi trgovskega in industrijskega odseka zbornice jasno dokazujejo, da se naši gospodarski stanovi potrebe solidarnosti v polni meri zavedajo. Na tej zavesti naj se razvija vse bodoče delo in sporazum bo med nami utrjen in naše gospodarstvo bo napredovalo.

potem seveda čudno, če špeceristi v tej tekmi ne vzdriže in če pade. S tem pa je tudi davkarja izgubila enega davkoplačevalca.

Skoraj v še večji meri ko konsumi pa škodujejo legalni trgovini krošnjariji, predvsem krošnjariji z manufakturnim blagom. Kljub vsem predpisom in okrožnicam se krošnjarstvo z manufakturnim blagom tako širi, da moramo govoriti že o krošnjarskih veleobratih. Vsak dan se vidi, kako odhajajo iz Ljubljane in drugih večjih mest krošnjariji z manufakturnim blagom prenatrpanimi avtomobili. In noben varnostni organ jih ne ustavi, nihče se ne zmeša za to absolutno protipostavno trgovino. Vsa dežela je preplavljena s krošnjariji, ki morejo, ker ne plačujejo skoraj nikakih davkov in ki tudi dostikrat grdo sleparijo, prodajati blago tudi ceneje ko trgovci. Poleg tega so naši ljudje še vedno tako naivni, da smatrajo vsak nakup »pod roko« za sila ugoden, pa čeprav so se pri takih nakupih prav pogosto in prav grdo opekli. Niti težke izkušnje ljudi niso izmodrile.

Tako krošnjarijem cvete posel, trgovcem pa ostaja blago. Podoželjski trgovci, ki si more edino še pomagati pri prodaji manufakturnega blaga, je tudi ob ta zaslužek. A tudi v Ljubljani in v večjih mestih se posledica divjega poslovanja krošnjarijev vedno bolj pozna. Vedno manjši je promet, vedno manjši zaslužek. Davčni pritisk pa je vedno večji in zlasti na manufakturne trgovce, katerim se določa davčna odmera tudi v stotisoče! Kje pa naj zberejo ti ta denar, če pa sme vsak nepridiprav ubijati njih trgovine!

Ta nelojalna konkurenca konsumov in krošnjarijev je že spravila legalno trgovino v takšne stiske, da se mora že enkrat napraviti konec tej nelegalni konkurenci. Ob last se mora že enkrat začeti zavedati, da more legalna trgovina zbrati državi potrebne dohodke le, če ima ta zaščito, ki ji po zakonu gre. Če pa te zaščite nima, potem tudi ne more plačevati davkov. Če pa oblast misli, da mora tolerirati krošnjarije in konsume, potem naj zahteva od njih, da plačujejo prav iste davke kakor legalna trgovina. Aut-aut, ker tretjega ni.

Legalna trgovina se danes zaradi nelegalnega krošnjarstva in neupravičenih privilegijev nabavljalnih zadrug bori za obstoj. Če oblast neče, da naša nacionalna trgovina propade, potem ji mora pomagati v tem boju. Toda ne s praznimi obljubami in ne s predpisi, ki jih nihče ne upošteva, temveč pomagati mora dejansko, da se bo propadanje trgovine v resnici ustavilo.

Sporazum potrjen

Predsednik vlade Cvetković in dr. Maček v skupni avdienci pri knezu-namestniku

Včeraj v četrtek je prišel na Bled skupno s predsednikom vlade Dragišo Cvetkovićem predsednik HSS dr. Vladko Maček. Na Bledu so bili zbrani številni člani vlade ter strokovnjaki, ki so pregledali med predsednikom vlade Cvetkovićem in predsednikom HSS doktorjem Mačkom dogovorjeni sporazum, da eventualno še podajo svoje mnenje o kakem vprašanju, če bi bilo to potrebno. Kakor pa je bilo pričakovati, te potrebe ni bilo več. To je tudi potrdilo uradno sporočilo, ki je bilo izdano in ki se glasi:

»Nj. kr. Vis. knez namestnik Pavle je sprejel danes, 24. avgusta v skupni avdienci preds. kr.

vlade in notranjega ministra Dragišo Cvetkovića ter dr. Vladko Mačka, predsednika HSS, ki sta mu pri tej priliki razložila svoje predloge za ureditve hrvatskega vprašanja. Nj. kr. Vis. knez namestnik je v soglasju s kr. namestnikom sprejel stavljen predloge za ureditve tega vprašanja.«

Zvečer sta se vrnila predsednik vlade Cvetković in predsednik HSS dr. Maček na Bled. Oba sta bila zelo dobre volje. Občinstvo ju je navdušeno pozdravljalo.

Izjava predsednika vlade

Takoj so obkolili oba številni novinarji ter ju zaprosili za izjavo.

Predsednik vlade Dragiša Cvetković je nato izjavil:

»Sporazum je dosežen in, kakor je bilo uradno objavljeno, tudi sprejet v celoti od kraljevega namestništva. Moja misija se je s tem v celoti posrečila in je s tem končana. Prepričan sem, da bo ta sporazum vsa jugoslovanska javnost enodušno pozdravila in sprejela in da bodo s tem docela likvidirani dosedanj napeti odnosi med Zagrebom in Beogradom.«

Besede predsednika Cvetkovića je jugoslovanska javnost že potrdila, ker vsa javnost pozdravlja sporazum in vsi listi ga označujejo kot največji dogodek v povojni zgodovini Jugoslavije.

Špeceriste uničujejo konsumi, manufakturište pa krošnjariji

Statistika Zbornice za TOI o gibanju obratov v dravski banovini jasno dokazuje, da trgovina nazaduje in da je bilo v obeh letošnjih prvih četrtletjih več trgovskih obratov objavljenih ko pa prijavljenih. Vsi večji listi so se ugovitve Zbornice tudi objavili in zato smo pričakovali, da bodo odločilni krogi nekaj ukrenili, da to nazadovanje trgovine ustavijo. Če že ne iz drugega razloga, pa vsaj zato, da ne pride davkarja ob svoje najboljše kliente. Posebno sedaj, ko so državne potrebe zaradi napetega zunanega položaja vsak dan večje, je odločilne važnosti, da trgovina ne propada. Kajti trgovina zbira denar, trgovina ustvarja kapital, trgovina da vsemu gospodarstvu oni potrebni sok za razvoj in napredek. Če kdo, potem je pač država, potem so samouprave interesirane na tem, da trgovina ne propada. Če v njih lastnem interesu bi zato pričakovali, da bodo oblasti nekaj ukrenile, ko se uradno ugotavlja nazadovanje trgovine.

A nič se ni storilo, čeprav bi to bilo zelo mogoče, ker so trgovske organizacije že nešteto krat navedle vse vzroke, zaradi katerih propada trgovina. Navedbe trgovskih organizacij so bile tako jasne in tako tehtno podkrepjene, da jim nihče ni mogel ugovarjati in da so tudi odločilni činitelji morali priznati njih veljavnost. Še več! Trgovci so dobili tudi že več ko enkrat svečane obljube, da se bodo njih zahteve tudi izvedle, toda vse te obljube so ostale neizpolnjene, pa čeprav so bile podane zelo slovesno in javno na velikem trgovskem kongresu v Ljubljani. In izpolnjene tudi niso bile, čeprav ne bi njih izpolnitev veljala država niti pare in je bila torej

le slaba volja vzrok, da se niso izvedle. Ko to ugotovljamo, se moramo vprašati, ali je odgovornim činiteljem res vseeno, če naša nacionalna trgovina živi ali propada? Ker kako naj vendar tolmačimo njih nedelavnost, njih apatičnost v tako važnem narodno gospodarskem vprašanju?

Znova zato opozarjamo odločilne činitelje na nevdržno nazadovanje nacionalne domače trgovine in znova nujno apeliramo nanje, da vendar nekaj store za rešitev našega domačega nacionalnega trgovca.

Za danes opozarjamo zlasti na dvoje temeljnih vzrokov, ki uničujejo našo domačo trgovino. To so konsumi in nabavljalne zadruge ter krošnjariji na drugi strani. Prvi uničujejo špeceriste, drugi pa manufakturište! In zlo postaja vsak dan večje! Število konsumov raste, v zadnjem času se množe tudi tovarniški konsumi, njih krog odjemalcev se širi, da izgublja legalna trgovina dan na dan odjemalce. Nikakor ni res, da bi se konsumi širili zaradi vedno večje zadržne zavesti ljudstva, ker nasprotno zadržna zavest pada, temveč se širijo konsumi in nabavljalne zadruge samo zaradi neupravičenih in mestoma kričeve velikih privilegijev, ki jih uživajo. Ti privilegiji gredo na račun davkoplačevalcev, ker je jasno, da mora nekdo nadomestiti to, česar konsumi in zadruge ne plačajo.

Nadomestiti pa morejo to trgovci, ker nje ubijajo konsumi ter zadruge prav s temi privilegiji! Tako dobimo naravnost neverjetno stanje, da morajo trgovci plačevati privilegije konsumov in nabavljalnih zadrug zato, da jih te uničujejo. Naravnost samomor je dejansko ukazal trgovcem!

In vendar morajo trgovci plačevati visoke davke državi in samoupravam, da smejo kupčevati. Država jim s pravico kupčevanja daje dejansko tudi jamstvo, da bodo mogli to pravico izvrševati, ker pač drugače vsa pravica ne bi imela niti smisla. Namesto tega jamstva pa dopušča država, da se izvaja proti legalni trgovini z raznimi privilegiji kar na debelo najbolj nelojalna konkurenca, ki je sicer po zakonu prepovedana. Najtežja krivica se s tem dela trgovini in osnovno načelo države, da je pravica njen fundament, je po-teptano v prah!

Nihče pa tako ne trpi od konkurence zadrug ter konsumov ko špecerist in na deželi trgovec z mešanim blagom. Dosledno se mu odtegujejo odjemalci, tudi takšni, katerim je trgovec v najtežji stiski kreditiral skozi mesece, z nelojalno tekmo se odvzema trgovcu zaslužek, ki je že itak v špeceriji tako nizek, da je padel že mnogo pod po zakonu določeno mero. Ni

Še o novih cenah papirja

Po objavi članka tikarnarjev o novih cenah papirja ter o ustanovitvi papirnega kartela smo po starem geslu, da se zaradi objektivnega informiranja javnosti sliši tudi druga plat zvona, objavili še izvleček iz pojasnila papirnic. Pripomnili pa smo izrečno, da je to pojasnilo papirnic in da so torej samo te odgovorne za vsebino članka. Mislimo, da je trgovcem s papirjem le ustreženo, če vedo, kako utemeljujejo papirnice zvišanje cen, zlasti še sedaj, ko je odrejena preiskava proti kartelu pa-

pirja in so nove cene papirja razveljavljene.

Samo po sebi pa se razume, da morejo trgovci s papirjem v našem listu vedno odgovoriti na članek papirnic in da bo naš list kot v prvi vrsti trgovsko glasilo njih stališče tudi zagovarjal. V naslednjem objavljamo članek, ki smo ga prejeli od uglednega ljubljanskega trgovca s papirjem in ki piše:

Pojasnilo papirnic o novih cenah papirja je nas trgovce hudo razburilo, ker je to pojasnilo ten-

Zveza trgovskih združenj sporoča:

Seja ožjega in glavnega odbora Zveze

Predsedstvo Zveze bo sklicalo v začetku septembra sejo ožjega in glavnega odbora Zveze, ker je treba o več važnih vprašanih sklepati.

Vsa združenja naj sporoče Zvezi, če se strinjajo s tem, da se seja skliče v Ljubljano, in sicer za čas ljubljanskega velesejja, ker bi s tem mogli udeleženci izkoristiti ugodnost polovične vožnje in obiskati tudi velesej.

Ako se združenja s tem ne bi strinjala, bo seja sklicana v istem času v katerem drugem kraju.

Kolkovanje kreditnih knjižic

Zveza je urgirala odgovor ministrstva za finance na svojo predstavo glede kolkovanja kreditnih knjižic. Ta predstava Zveze se glasi:

»Zveza trgovskih združenj dravske banovine v Ljubljani predlaga uglednemu naslovu z ozirom na mnoge pritožbe včlanjenih trgovskih združenj glede dosedanjega kolkovanja prodajnih knjižic (kreditne knjižice) spremembo tarifne postavke 34/3 z. o. t. v tem smislu: Tarifna postavka 34/3 naj se glasi v bodoče:

»Na knjižice, v katere zapisujejo trgovci ali obrtniki posameznim osebam blago, ki so jim ga odpremil ali oddali, enkratno takso din 5.—«

S tem v zvezi predlagamo dopolnitev čl. 56. taksnega in pristojbinskega pravilnika z novim odstavkom: 8. te knjižice (kreditne knjižice) ne smejo imeti več kot 60 listov; posamezen list ne sme biti večji od 300 cm².

Razlogi za predlagano spremembo so ti:

1. V taksnem zakonu ni povedano, kdo mora plačati takso za kreditno knjižico ali trgovci ali stranka. Stranka seveda prevaja breme kolkovanja na trgovca, ki tega v strahu, da ne izgubi stranke, ne more odkloniti.

2. Kreditne knjižice uporabljajo zlasti revne stranke. Nakupijo blaga za vse leto le za prav majhne zneske do par sto dinarjev. Ker trgujejo špeceristi največ z monopolnimi predmeti, pri katerih je dobiček zelo majhen, je letna taksa 10 din huda obremenitev. Stranke imajo tudi navado, da jemljejo na kreditne knjižice pri več trgovcih. Dalje vzamejo blago na kreditne knjižice na poskušajo za mesec ali dva. V teh primerih ima trgovec celo izgubo.

3. S pripombo 3. tarifne postavke 34. je predpisan za neplačano takso 50kratni znesek neplačane takse. V praksi ni primerov, da ne bi kolkoval trgovec kreditne knjižice, ko jo izda stranki; pač pa se dogaja, da jo pozabi, ali da mu ni možno kolkovanje knjižice v novi taksni dobi. Upoštevati je treba, da ima stranka kreditno knjižico doma; trgovcu je radi tega evidenca o novem taksiranju zelo onemogočena, zlasti ker imajo večji trgovci tudi po 100 knjižic. Če stranka knjižice pravčasno ne prinese trgovcu, da bi jo kolkoval (sama je nikoli), bi morala plačati kazen stranka; stranka pa jo redno prevaja na trgovca, ki jo plača radi dobrega odnosa s strankami.

4. Finančna kontrola nad vsakoletnim taksiranjem knjižic je skrajno težka, ker so knjižice redno pri potrošniku.

5. V tem primeru ne gre za velike fiskalne dohodke, marveč za odpravo nerodnega, nepreglednega postopka.

6. Enkratna taksa din 5.— na kreditne knjižice zadostuje iz razlogov pod 1. in 2. Predlagamo, da

se omeji število in velikost listov; s tem se bo doseglo, da bo knjižica večinoma v enem letu itak izrabljena.

Zveza prosi finančno ministrstvo, da ugoditi tej skromni trgovski zahtevi, za katero so podani tehtni razlogi.

Kolkovanje računov

Po sklepu predkonference redne skupščine Zveze v Murski Soboti je Zveza napravila na ministrstvo za finance to vlogo:

»Tar. postavka 34., odst. 1. taksne tarife taksnega zakona določa, da je treba plačati takso za račun od vsake pole.

Podpisana Zveza predlaga spremembo te določbe v tem smislu, da se ne plačuje taksa od vsake pole računa, marveč le od celotnega računa in skupne vsote.

Zveza predlaga to spremembo radi tega, ker je prejela pritožbe mnogih trgovskih združenj radi dosedanjega načina kolkovanja računov. Pritožbe temelje na naslednjih tehtnih razlogih:

Kolkovanje po polah je zamudno, ker je treba seštevati vsote in računati takso za vsako pol posebej.

Kolkovanje po polah je tudi nepregledno ter se prav hitro zgodi, da se kaka pola spregleda.

Prikladnejši so računi manjšega formata. Tako pa se v izogib tej določbi uporabljajo računi večje oblike (do 1750 cm²), kar je neprikladno.

Kolkovanje po polah ne prinaša državi blagajni znatnejšega do-

hodka, zlasti ne v primeri s celotnim dohodkom iz te tarifne postavke.

Ni pravilno, da bi moral samo radi pomanjkanja papirja plačati en zavezanec pri nizkem računu s številnimi postavkami večjo takso, medtem ko plača drug zavezanec z mnogo višjo vsoto z manj postavkami manj takse. Edini pravilni kriterij za odmero te takse je višina celotnega zneska računa.

Z ozirom na te tehtne razloge in z ozirom na dejstvo, da gre tu le za minimalne fiskalne dohodke, prosimo ugledno ministrstvo, da doseže spremembo tarifne postavke 34/1 v tem smislu, da odpade stavek »od vsake pole«; potrebna je tudi tozadavna sprememba člena 56. taksnega in pristojbinskega pravilnika.

Prosimo, da nas o storjenih ukrepih obvestite.

Druge predstave Zveze

Po sklepu predkonference zvezne skupščine v Murski Soboti je Zveza naredila temeljito obrazloženo predstavo na ministrstvo za trgovino in industrijo, da odpade dopolnilni izpit za učence meščanskih šol za sprejem v srednje trgovske šole.

Na kraljevsko bansko upravo, prosvetni oddelek, je Zveza odposlala predlog, da se pobiranje prispevkov po šolski mladini preneva oziroma dopusti le tak način pobiranja, pri katerem je škodljiva vzgoja na mladino izključena. Tudi ta predlog je Zveza podrobno obrazložila.

Opombe naših gospodarskih ljudi

Zaslugek v sladkorni detajlni trgovini

V nekaterih podeželskih krajih je nastal v zadnjem času med trgovci tako hud konkurenčni boj, ki je že postal sramota, kar je dokaz popolne stanovske nezvednosti nekaterih ljudi. Poleg tega pa ogroža ta pretirana konkurenca tudi eksistenco trgovcev, ker sili trgovce, da prodajajo stvari v izgubo. Da navedemo en tak primer nedopustne in škodljive konkurence, ki ima že vse znake nelegalne konkurence.

V večjih podeželskih krajih prodajajo nekateri trgovci z mešanim blagom tudi bicikle in motorna kolesa. Pri prodaji teh dosežejo lep dobiček. Prav je to in nihče jim tega ne zavidja. Ni pa prav, če mislijo ti trgovci, da smejo zaradi dobrega zaslužka pri kolesih prodajati druge predmete za lastno ceno ali celo v izgubo. Takšno prodajanje ni samo znak nesolidnosti, temveč tudi silno nelegalno. Kajti s tem silijo druge trgovce, ki pa ne prodajajo koles, da jim zaradi konkurence slede v ceni,

pa čeprav bi zaradi tega imeli izgubo.

Zlasti se opaža takšna nesolidnost pri prodaji sladkorja. Zaslugek pri prodaji sladkorja je že itak minimalen. Kljub temu pa se dobe trgovci, ki prodajajo sladkor po tako nizki ceni, da morajo imeti izgubo. Ta nizka cena naj bo vaba za lahkoverne in nerazsodne ljudi, da bi dobili prepričanje, kakor da je v tej trgovini vse najcenejše, ko pa je sladkor tako cenen. Nizka cena služi torej direktno v varanje kupca.

Takšno postopanje je nedopustno, znak nesolidnosti in hkrati skrajno nelegalno do drugih stanovskih tovarišev. S »slajdranjem« si solidni in pošteni trgovci ne konkurirajo, temveč s solidnim in vestnim delom.

Takšno prodajanje sladkorja pa pomeni tudi umazano konkurenco in zato naj prizadeji trgovci vsak tak primer nelegalne konkurence prijavi.

Slovenska trgovina mora ohraniti sloves solidne trgovine!

Politične vesti

Po sklenitvi nenapadnega pakta med Nemčijo in Sovjetsko unijo se je mednarodna situacija znatno poostрила, da se skoraj zdi nemogoče, da bi se vojna še mogla preprečiti. To še zlasti zaradi državnega udara, ki je bil izvršen v Gdansk s tem, da je bil imenovan vodja nar. socialistov Forster za državnega poglavarja Gdanska. Po vseh državah se mrzlično nadaljuje vojne priprave, da je bodočnost čisto negotova. Svet se sicer zaveda, da bi pomenila vojna največjo nesrečo za vse narode, ki bi bili v njej udeleženi in morda bo ta zavest v zvezi s posredovalnimi akcijami nekaterih državnih poglavarjev v zadnji uri vendarle rešila mir. Tako je v imenu vseh nevtalnih držav naslovil belgijski kralj Leopold zelo močan apel na vse narode, da ohranijo mir. Enak

apel je naslovil na krščanski svet tudi papež Pij XII. Predsednik Roosevelt je apeliral na italijanskega kralja, da posreduje za mir. Mnogi upajo, da bo imel Rooseveltov apel tudi uspeh.

Nenapadni pakt med Moskvo in Berlinom pa ni le poostрил mednarodnega položaja, temveč napravil tudi veliko zmešnjavo. Pakt proti kominterni je menda kar avtomatično ugasnil. Poroča se tudi, da je Španija iz protikomunističnega pakta izstopila. Kako se bo orientirala Japonska, je tudi še čisto nejasno. Tudi v mnogih drugih državah je ustvaril nepričakovani pakt čisto novo situacijo.

Nemški zunanji minister v Ribbentrop je priletel v Moskvo v sredo ob 13. Z njim je priletelo 31 strokovnjakov in novinarjev na 3 letalih. Na letališču, ki je bilo okrašeno tudi z zastavami s ključastim križem, so pozdravili v Ribbentropa pom. zun. ministra Patjomkin in drugi visoki funkcionarji sovjetskih oblasti. Z letališča

se je Ribbentrop odpeljal v bivše avstrijsko poslaništvo.

Z zun. komisarjem Molotovim se je Ribbentrop sestel ob 15., prvič, ob 20. pa drugič. Prvi sestanek je trajal 3 ure ter je bil na tem sestanku v glavnem že dosežen sporazum. Po večerji se je sestanek nadaljeval. Sestanku je ves čas prisostvoval nemški veleposlanik v Moskvi v. Schullenburg, nekaj časa pa tudi Stalin.

Še pred polnočjo je bila pogodba podpisana od Ribbentropa in Molotova. Pogodba je bila sestavljena v dveh izvirnikih, v nemškem in ruskem jeziku.

Besedilo pogodbe se glasi: 1. Obe stranki se zavezuje, vzdržati se vsake nasilne akcije, vsakega napadnega dejanja druga proti drugi, bodisi posamezno ali skupaj s tretjimi. — 2. Ako bi bila katera obeh pogodbenih strank napadena od tretje države, druga pogodbeni stranka v nobeni obliki ne bo nudila tej tretji državi nikake pomoči. — 3. Vladi obeh pogodbenih strank se bosta v bodoče stalno medsebojno obveščali in posvetovali v vseh zadevah, ki se tičejo njihovih skupnih interesov. — 4. Nobena obeh pogodbenih strank se ne bo priključila nobeni skupini držav, ki bi bila neposredno ali posredno naperjena proti drugi pogodbeni stranki. — 5. Vsa morebitna bodoča sporna vprašanja se bodo med obeh pogodbenih strank reševala na miren način, s konzultacijami ali po razsodišču. — 6. Pogodba velja deset let. Ako je nobena stranka ne odpove leto dni pred njenim potekom, se avtomatično podaljša za nadaljnjih pet let. — 7. Pogodba naj se ratificira v najkrajšem času. Ratifikacijske listine se bodo izmenjale v Berlinu. V veljavo stopi pogodba že takoj s podpisom.

Ves svetovni tisk obširno komentira sklenitev nove nemško-ruske pogodbe. Boljševiška »Pravda« piše, da je pogodba izraz miroljubne sovjetske politike. List spominja na 1. 1922. sklenjeno rapalsko pogodbo in zlasti opozarja na določbo nove pogodbe, da nobena pogodbenih strank ne sme sodelovati pri koaliciji, ki bi bila naperjena proti drugi pogodbeni stranki. Pogodba je bila podpisana v času največje politične napetosti in bo zato baje pripomogla k pomirjenju.

Posebno navdušeno pozdravlja novo pogodbo nemški tisk, ki pri tem spominja na tradicionalne dobre odnose med Nemčijo in Rusijo. Listi se odkrito norčujejo iz zapadnih demokratov, ki da so zopet izgubili bitko. Nemški listi naglašajo, da pomeni nova pogodba naravno revolucijo na mednarodnem diplomatskem polju. »Angriff« piše, da ima sedaj Nemčija proste roke proti Poljski ter da bo obratunala z vsemi svojimi nasprotniki. Tudi italijanski tisk naglašja visoki pomen nove pogodbe ter opominja Poljake, da sklenejo sporazum z Nemčijo.

V Angliji je vzbudila vest o sklenitvi nemško-sovjetskega pakta silno ogorčenje, prav tako tudi v Franciji. Nekateri listi napadajo tudi Chamberlaina, ki da je kriv, če ni bila sklenjena vojaška zveza z Rusijo, ker da je preveč kolebal.

Pogajanja za sklenitev nemško-sovjetske pogodbe so se baje začela takoj po padcu Litvine. Predsednik sovjetskega odbora za zun. zadeve Zdanov in Molotov sta pričala Stalina, da se Rusija ne sme vmešati v evropske zadeve, ker je Rusiji Japonska najbolj nevarna. Anglija in Francija da samo zahtevata od Rusije, ne nudita pa ji nič, dočim Nemčija zahteva le to, da se Rusija ne vmešava v nemške zadeve. Nemčija je poleg tega sprejela takoj vse sovjetske zahteve.

Mednarodno konferenco šestih velesil: Nemčije, Francije, Anglije, Italije, Sovjetske unije in U. S. A., bo baje predlagal Stalin, da se reši mir. Na tej konferenci bi Sovjetska unija predložila svoje predloge, kako rešiti mir.

Angleški veleposlanik Henderson je izročil poslanico Chamberlaina Hitlerju. Odgovor Hitlerja je bil negativen, ker da se Nemčija svojih nacionalnih aspiracij na vzhodu ne more odreči.

Poljska ne bo odnehala in bo branila svoje pravice. Poljska vlada je na nasvet Pariza in Londona odredila splošno mobilizacijo. Francija je vpoklicala pod orožje novih 700.000 rezervistov. V vseh državah so vojne priprave v polnem teku.

Francoski veleposlanik v Berlinu je pozval vse člane francoske kolonije, da zapuste Nemčijo in se vrnejo v Francijo.

V Bratislavi so bile velike protipoljske demonstracije, pri katerih so demonstranti zahtevali, da odstopi Poljska Slovaški Javorino ter vse kraje, ki jih je zasedla ob delitvi Češkoslovaške.

Nemški, ameriški, angleški in francoski državljani zapuščajo Poljsko.

denčno in ker dela vtis, kakor da bi trgovci s papirjem v resnici mogli nabaviti si v pojasnilu navedene vrste papirja po cenah, kakor jih navaja članek.

V nemalo zadrego bi prišel, kogar bi naprosil za naslov tvornice papirja, ki bi meni kot trgovcu s papirjem dobavila omenjene papirje po v članku navedenih cenah, čeprav bi naročil od vsake vrste po 500 kilogramov, kar bi samo pri omenjenih vrstah znašalo nad en vagon. Se zlasti pa moramo ugovarjati temu pojasnilu, ker dela vtis, kakor da bi trgovci s papirjem pretirano veliko zaslužili in kakor da bi prodajali papir predrago. Take krivične očitke povzroča to pojasnilo in zato ga zavracamo. Takšne krivične očitke pa slišimo in tako se je dogodilo danes meni, ko je prišla stranka z dežele in vprašala za brezlesni papir pri nabavi 5000 pol. Nastavil sem ceno din 140— za mil, ker mene stane pri zastopniku tovarne isti papir din 125— za mil, in to pri naročilu do 100.000 pol. Sele pri naročilu nad 100.000 pol pisarniškega papirja ene vrste in ene teže bi lahko dosegel ceno din 102— za 1 mil, nikdar pa ne bi dobil brezlesnega papirja po din 920 za kg, kakor to navaja cenik.

Kakor kaže ta primer za brezlesni pisarniški papir v polah, je slično tudi pri ostalih vrstah papirja. Dejstvo je, da si trgovci s papirjem po večini ne more nabaviti papirja po — v pojasnilu papirne omenjenih cenah, temveč le 25 do 35% dražje. Le 5 ali 6 veletrgovcev s papirjem v Ljubljani je, ki plačujejo le 10 do 15 odstotkov višje cene, kakor jih navaja pojasnilo, vsi drugi, ki ne morejo imeti vagonskih zalog papirja, pa morajo, če si hočejo nabaviti papir za svojo trgovino, plačati brezlesni pisarniški papir v teži 10 kg po din 125 za 1000 pol, in to pri nabavi do 100.000 pol.

Zanimivo je tudi priznanje v pojasnilu, da so imeli v jugoslovanskem prometu papirja od nemške konkurence korist le kupovalci papirja na debelo, ki pa baje sedaj nastopajo proti novim cenam in novemu kartelu. To ni povsem točno, kajti iz Nemčije so kupovali papir tudi manjši trgovci s papirjem, ki so kombinirali večje in manjše pošiljke, ker jim ni bilo treba naročevati iz Nemčije po 1000 kg od ene vrste in teže, temveč so tudi pri manjših količinah dosegali cene, katere tukajšnjemu kartelu kot preveč konkurenčne niso bile po volji. Saj to potrjuje lastna izjava tuk. kartela, da bo prevzel vso količino po določeni višji ceni od Nemčije, če le ta ne bi mogla po novih visokih cenah plasirati na jugoslovanskem trgu z njim domenejeno količino vagonov papirja.

Vprašajte vsakega trgovca s papirjem, najmanjšega detajlista ali grosista, komu koristi jugosl. kartel papirja? In dobili boste vedno isti odgovor, da ne trgovci in ne konsumentu, temveč samo karteliranim tvornicam. Znano je, da dobivajo lastniki strojev za kuverte visoke mesečne honorarje, da ne delajo, da more kartel regulirati cene papirnatih izdelkom, kot na primer kuvertam itd.

Interesantna je registracija kartelnega naziva Centropapir pri tukajšnjem trgovskem sodišču, v kateri je med drugim tudi določba, da je namen ustanovitve te tvrdke kontroliranje nabave, prodaje in porabe papirja in papirnatih izdelkov. S tem je pač vse rečeno in samo čuditi se moramo, da je taka registracija oziroma namen takega poslovanja v naši državi mogoč.

Občni zbori

Dioničko društvo za drvo i opću industriju v Mariboru ima redni občni zbor dne 7. septembra ob pol 15. v pisarni notarja dr. Šorlija v Mariboru, Aleksandrova cesta 12. I

Jutri otvoritev Zagrebskega zbora

Jutri v soboto bo ob 11. dopoldne slovesno otvorjen 32. mednarodni vzorčni velesejem v Zagrebu in bo odprt do 4. septembra.

Letošnji Zagrebški zbor ima naslednje posebne razstave: težke in železne industrije, tekstilne, živilske in papirne industrije, pisarniških strojev in potrebščin, pohištva, radia in kmetijskih strojev.

Posebna atrakcija letošnjega zagrebškega velesejma pa je televizijska razstava.

Na letošnjem velesejmu razstavijo v lastnih paviljonih tudi Češko-Moravska, Francija, Italija in Nemčija, s kolektivnimi razstavami pa nastopita Bolgarska in Nizozemska.

Za čas velesejma priredi mestni turistični odbor »Teden hrvatske kulture« s folklorističnim festivalom, svečanimi gledališkimi predstavami, simfoničnimi koncerti in drugimi prireditvami.

Vsi obiskovalci Zagrebškega zbora imajo pravico do polovične železniške voznine.

Normalne vstopnice veljajo 10 dinarjev, legitimacije za večkratni obisk pa 13, 18 in 28 dinarjev z ozirom na oddaljenost bivališča obiskovalcev.

Uradniki, tudi zasebni, kmetje-zadružniki, dijaki itd. plačajo le 5 din vstopnine.

Vstopnina na televizijsko razstavo znaša 5 din, za otroke 2 din.

Ker nudi letošnji jesenski zagrebški velesejem zelo veliko, njegov obisk toplo priporočamo.

Od 2.—11. septembra
LJUBLJANSKI VELESEJEM

Velika kmetijska razstava

(semeno gojstvo, zelenjad, sadje, cvetje, čebele in med, mleko in mlečni proizvodi, vino, koze, ovce, perutnina, kunič, golobi, ribe, gobe, zdravilna zelišča, kmetijski stroji). Gospodinska razstava, akvarij, industrija, obrt.

Lepo zabavišče - velik variete.
Tekma harmonikarjev 10. septembra.
Nagradno žrebanje - številna lepa darila za obiskovalce velesejma.
Polovična voznina na železnih.

Polmilijarno posojilo »Jugoslovenskega čelika«

Družba »Jugočelik« izdeluje načrt za razširjenje svojega obrata ter za zgraditev novih objektov. Med drugim naj bi se tudi instalirale priprave za pridobivanje koks iz lignita ter tovarne za pridobivanje bencina iz škrljeveca in drugih podobnih surovin. Da bi se mogel ta načrt izvesti, bi najela družba v Nemčiji blagovno posojilo v višini do 500 milijonov din. Ta kredit bi se izkoristil v petih letih. Kredit bi se plačal v blagu, večinoma z izdelki »Jugočelika«. Ni izključeno, da se bo ta namera tudi izvedla, pa čeprav ni dalo dosedaj delovanje »Jugočelika« finančno nič kaj posebno ugodnih rezultatov.

Stanovanjska kultura

Je merilo splošne kulture. To velja posebno za današnje razmere. Pri nas je stanovanjska kultura na precej visoki stopnji, to pa ne samo po zaslugi modernega stavbarstva in sodobnega načina življenja, ampak tudi visoko razvite pohištvene obrti in industrije. Sloves naše pohištvene obrti sega daleč čez slovenske meje in z izdelki naših mizarjev so vsi odjemalci zadovoljni. Da se je razširil glas o našem pohištvu tako daleč, je predvsem zasloga Ljubljanskega velesejma, ki že skoro 20 let z dragoceno smotno propagando pospešuje to panogo naše domače obrti in industrijske delavnosti. Krasne moderne izdelke, luksuzne in preproste, bo pokazala pohištvena panoga na jesenskem ljubljanskem velesejmu od 2. do 11. septembra.

Znižanje državne trošarine na sladkor

Ustanovitev Sladkorne prodajne centrale

Na podlagi § 113. finančnega zakona za l. 1939./40. je ministrski svet na predlog finančnega ministra predpisal naslednjo uredbo o spremembi in dopolnitvi uredbe o sladkorni repi in zakona o državni trošarini:

§ 1. — Ministrski svet se pooblašča, da na predlog finančnega, trgovskega in kmetijskega ministra ter brez ozira na določila čl. 15. uredbe o urejanju pogojev proizvodnje, prodaje in odkupa cene za sladkorno repo št. 11.271/V z dne 29. marca 1935. z odlokom predpisuje začenši s kampanjo 1940./41. ter naprej odkupno ceno za sladkorno repo.

§ 2. — V točki 1. čl. 72. zakona o državni trošarini, in sicer: pod I. namesto »din 805« se postavi »din 755«, pod II. pa namesto »din 750« se postavi »din 700«. To znižanje državne trošarine na sladkor velja od 1. septembra 1939. dalje, istočasno pa se mora za ravno toliko tudi zmanjšati cena sladkorja v prodaji.

(Državna trošarina na sladkor v kockah je torej znižana od 8'05 na 7'55 din za kg, za kristalni sladkor pa od 7'50 na 7 din za kg. V prodaji se mora znižati cena sladkorja že 1. septembra za 50 par. Nič pa uredba ne pojasnjuje, kako je s starim sladkorjem, ki ga imajo trgovci še v zalogi in za katerega so plačali staro trošarino. Jasno je, da mora država trgovcem to višjo trošarino povrniti, če zahteva, da trgovci s 1. septembrom že prodajajo sladkor po znižani ceni. Vendar je čisto nemogoče, da bi morali plačevati trgovci to razliko iz svojega. Zato nujno zahtevamo, da se uredba v tem smislu dopolni, ker trgovci res niso v tem srečnem položaju, da bi mogli plačevati to razliko.)

§ 3. — Če bo v smislu § 1. te uredbe povečana osnovna odkupna cena sladkorne repe, kakor je bila določena z uredbo z dne 29. marca 1935., potem se bo v dotični kampanji plačevala še za 20 din za 100 kg znižana državna trošarina na sladkor.

Ustanovitev sladkorne prodajne centrale

§ 4. — Na konec toč. 1. čl. 72. zakona o državni trošarini se doda naslednje novo besedilo:

»3. Opomba. (1) Zaradi racionalizacije proizvodnje sladkorja ter zagotovitve potrebe domače proizvodnje ter ustvaritve zaloga v državi se mora najkasneje v 30 dneh po uveljavitvi te uredbe ustanoviti »Prodajna centrala za sladkor« s sedežem v Beogradu, pri kateri se morajo včlaniti vsi (sedanj in bodoči) pooblaščenici proizvajalci sladkorja. V ta namen se morajo v navedenem roku sklicati proizvajalci na skupščino, da se konstituirajo, da si medsebojno razdele proizvodne kontingente ter da sprejmejo pravila in poslovni red centrale. Pri tem odloča večina navzočih proizvajalcev. Ti sklepi, razdelitev letnih proizvodnih kontingentov ter sprejeta pravila in poslovnik ko tudi ev. spremembe veljajo šele potem, ko jih odobri finančni minister.

(2) Če omenjeni proizvajalci sladkorja ne bi izvršili tega, kar je navedeno v prejšnjem odstavku, bo to izvršil finančni minister.

(3) Pooblaščenici proizvajalci sladkorja, ki ne bi vstopili v prodajno centralo za sladkor, izgube pravico na kontingent.

(4) Stroške za vzdrževanje sladkorne prodajne centrale plačajo njeni člani (proizvajalci sladkorja) sorazmerno dodeljenim kontingentom.

(5) Naloge in dolžnosti sladkorne prodajne centrale so zlasti naslednje:

a) dodelitev okolišev in površin za setev sladkorne repe ter njeno dodelitev proizvajalcem sladkorja tako, da se v celoti pokrije domača potrošnja sladkorja in ustanove v državi potrebne zaloge;

b) opravljanje celotnega prometa in prodaje proizvodov sladkorne industrije v državi ter njihov izvoz v tujino;

c) ustanavljanje in upravljanje skladišč sladkorja v državi za prodajo in za državno zalogo;

č) določanje produkcijskih stroškov pri vsakem proizvajalcu sladkorja ter določitev proizvodne cene sladkorja za vsakega proizvajalca;

d) proučevanje vseh činiteljev sladkorne gospodarstva in njegovo pospeševanje;

e) evidenca o prevoznih stroških za sladkorno repo in za sladkor ter enakomerna razdelitev na vse proizvajalce sladkorja in

f) evidenca o cenah sladkorne repe ter njena enakomerna razdelitev na vse proizvajalce sladkorja z ozirom na količine od njih proizvedenega sladkorja.

(6) Vse posle sladkorne prodajne centrale vodi upravni odbor. Ta odbor tvorijo: po en zastopnik vsakega sladkornega proizvajalca, ki je član centrale, po en zastopnik finančnega, trgovskega, kmetijskega in vojnega ministrstva. V pravilih »Prodajne centrale za sladkor« se mora določiti, kateri sklepi centrale veljajo šele po odobritvi finančnega ministra.

(7) Celotno poslovanje prodajne centrale za sladkor je pod stalnim nadzorstvom finančnega ministra po njegovem zastopniku-komisarju.

(8) Proizvajalec sladkorja, ki ne bo proizvedel svoj kontingent ali ki ne bo prodajal sladkor po prodajni centrali za sladkor, izgubi svoj kontingent v korist drugih proizvajalcev.

(9) Proizvajalec sladkorja, ki iz-

nese sladkor iz tovarne brez predhodnega naloga centrale ali ki prodaja sladkor po drugi ko določeni ceni, se kaznuje za vsak poseben primer z globo od 5.000 do 500.000 din.

(10) Finančni minister se pooblašča, da more po zaslišanju »prodajne centrale za sladkor« predpisati vse potrebne ukrepe za pospeševanje sladkornega gospodarstva.

(11) Po potrebi ter po zaslišanju centrale določi finančni minister prodajno ceno sladkorja za vso državo po njegovih vrstah in po načinu njegovega pakiranja.

Ta uredba je stopila v veljavo dne 22. avgusta 1939.

Ustanovitev državne sladkorne tovarne v Šabcu

Ministrski svet je nadalje izdal uredbo, s katero se pooblašča finančni minister, da ustanovi državno tovarno za sladkor v Šabcu.

Za kritje vseh stroškov: nabave zemljišča, nabave vseh potrebnih strojev za predelavo sladkorne repe v sladkor se pooblašča finančni minister, da more najeti pri Drž. hip. banke posojilo do največ 100 milijonov din. To posojilo se bo odplačevalo iz čistega dobička tovarne, če pa tega ne bi bilo ali ne v zadostni meri, se odplačuje posojilo iz čistega dobička Drž. hip. banke, ki pripada glavni državni blagajni po čl. 101. zakona o ureditvi Drž. hipotekarne banke.

Ves material, ki je potreben za zgradnjo tovarne, se oprošča uvozne carine, vseh državnih in samoupravnih davščin ter taks, ki se plačujejo na carinarnicah (razen ležarine).

Določila o organizaciji uprave tovarne, njenem delu in izkoriščanju bo predpisal ministrski svet s posebno uredbo.

Tudi ta uredba je bila uveljavljena 22. avgusta.

Navodila Prizada za izvoz grozdja v Nemčijo

Prizad je izdal naslednja navodila za izvoz grozdja v Nemčijo:

Za izvoz grozdja v Nemčijo je za tekoče četrtletje (julij-september) rezerviran v jugoslovansko-nemškem plačilnem prometu znesek 500.000 mark. Pravico do udeležbe v tem izvozu imajo vsi pooblaščenici izvozniki, ki so registrirani pri Zavodu za pospeševanje zunanje trgovine v smislu uredbe o kontroli sadja in njegovih predelav, namenjenih za izvoz.

Vsaka sadna pošiljka za Nemčijo mora imeti podlogo za nemško carinsko potrdilo o uvozu blaga. Prizad daje izvoznikom potrebne tiskovine na razpolago. Te tiskovine naj izvozniki na običajen način izpolnijo in podpišejo. Ta predlog za carinsko potrdilo mora biti nalepljen na originalnem tovarnem listu ter naslovljen na nemško carinarnico, po kateri se izvozi blago.

Za prodajo svežega grozdja v Nemčijo je določil Prizad naslednje cene:

za smederevsko 26 mark,
za razne vrste zgodnjega grozdja 22 mark, vse za 100 kg bruto za neto, v zavojih po 15 kg bruto, franko nemško-jugoslovanska meja, s poviškom 1'50 marke franko jugoslovansko-madžarska meja.

Prizad priporoča izvoznikom, da forsirajo prodajo franko nemško-jugoslovanska meja in da samo izjemoma pristanejo, če pošiljke z znatno razliko v vozarini tarifno gravitirajo proti Madžarski, na iz-

voz čez madžarsko obmejno postajo. Za frankiranje do te meje je potrebno predhodno dovoljenje Narodne banke.

Blago se sme prodajati samo pooblaščenim nemškim uvoznikom, katerim so uvozne kvote dovoljene. Pošiljanje še neprodanega blaga v konsignacijo je strogo prepovedano.

Prodaja in ponudba grozdja po nižjih cenah, kakor so zgoraj navedene, sta prepovedani.

Zaradi pospeševanja izvoza svežega grozdja v Nemčijo razpisuje Prizad izvozno premijo v višini 25 din za vsakih 100 kg v nemško carinsko ozemlje izvoženega grozdja v času do 31. dec. 1939. Izvozniki morajo te premije upoštevati pri izvozni kalkulaciji, da bi v odkupnih cenah prišle do izraza v korist proizvajalca.

Večerni tečaji v Celju

Društvo absolventov drž. trg. šol v Celju priredi tudi letos s 1. septembrom oz. 15. septembrom t. l. učne večerne tečaje. V programu so: slovenščina (samo za Slovence), srbohrvaščina, ruščina, angleščina, francoščina, italijanščina, nemščina, nemška stenografija, tečaj za dopolnilni izpit in izpit za III. razred trg. akademije ter socialna ekonomija. Interesenti — tudi brezposelni — naj se javijo v društveni pisarni v Celju Strossmayerjeva ulica 3, ob torkih, četrkih in petkih od pol 19. do 20. zvečer.

Vpisovanje v Trgovsko strokovno nadaljevalno šolo v Ljubljani

bo za vse razrede od 28. avgusta do 2. septembra, od 9. do 11. ure dopoldne in od 14. do 17. ure (razen v soboto popoldne) v pisarni Združenja trgovcev.

Novinci morajo biti stari 14 let in morajo pri vpisovanju predložiti zadnje šolsko izpričevalo, zdravniško izpričevalo in učno pogodbo. Za sprejem je treba imeti najmanj dokončano višjo narodno šolo in pa tri razrede srednje ali meščanske šole. Z manjšo predhodno izobrazbo bodo sprejeti učenci le v slučaju zadostnega prostora.

Novinci, ki so dovršili nižjo srednjo ali meščansko šolo bodo pogojno sprejeti v drugi razred.

Vsak učenec plača pri vpisu din 400 — šolnine, novinci pa še din 100 — sprejemnine. Pri vpisu predloži vsak učenec lansko izpričevalo. Učenci (učenke) III. razreda plačajo poleg šolnine din 400 še din 100 — oprostnine.

Popravni in jesenski zaključni izpiti bodo v sredo dne 30. avgusta t. l. od 14. ure dalje. Podrobnosti so razvidne na šolski deski. Reden pouk se prične v ponedeljek dne 11. septembra t. l.

Vpisovanje

v zasebno dvorazredno trgovsko šolo Združenja trgovcev v Murski Soboti.

Z letošnjim šolskim letom se z odobrenjem ministrstva za trgovino in industrijo z dne 10. avgusta 1939 VI. Br. 28.321 ustanavlja v Murski Soboti zasebna dvorazredna trgovska šola s pravico javnosti, ki jo vzdržuje Združenje trgovcev v Murski Soboti in jo upravlja poseben šolski odbor.

Vpisovanje v I. razred bo 4., 5. in 7. septembra t. l. vsakokrat od 9. do 12. ure v pisarni združenja trgovcev v Murski Soboti, Trgovski dom.

Sprejmejo se učenci in učenke, ki so dovršili 4 razrede srednje šole z nižjim tečajnim izpitom oziroma 4 razrede meščanske šole z završnim izpitom.

Pri vpisovanju je treba predložiti rojstni list, domovnico, izpričevalo o nižjem tečajnem izpitu oziroma završnem izpitu, zdravniško spričevalo in potrdilo staršev oziroma varuhov z zavezo, da bodo redno plačevali določeno šolnino.

Vpisnina, ki mora biti položena ob vpisu, znaša din 100 —, šolnina pa din 225 — za osebo mesečno in mora biti za tri mesece naprej plačana. Mesečno odplačevanje šolnine dovoli šolski odbor samo v izjemnih primerih na podlagi posebne prošnje.

Učenci ali učenke, ki so dovršili 4 razrede gimnazije ali njej podobne šole v inozemstvu, se smejo vpisati v I. razred, če opravijo dopolnilni izpit iz predmetov, katerih se niso učili, ali katerih so se učili v manjšem obsegu, po direktorjevem predlogu in po odobritvi kr. banske uprave.

Zasebna dvorazredna trgovska šola v Murski Soboti ima veljavno 6 razredov gimnazije. Učenci, ki bodo dovršili to šolo in opravili završni izpit, smejo prestopiti v tretji razred trgovskih akademij, če opravijo dopolnilni izpit, ki ga je predpisal minister za trgovino s pravilnikom I. br. 43.934/N z dne 23. novembra 1936. Dijaki absolventi te šole pa bodo uživali ugodnosti dijaškega roka pri odsluženju kadrovske službe v vojski.

Začetek šolskega leta bo predvidoma sredi septembra in bo združen z veliko svečanostjo otvoritve, kateri bodo prisostvovali minister trgovine in drugi odličniki banovine, zbornice in lokalnih oblasti.

Združenje trgovcev za srez Murska Sobotica v Murski Soboti.

Denarstvo

Kaj je z likvidacijo »Feniksa«?

Bili so časi, ko se o »Feniksu« pri nas sploh ni smelo pisati. Sedaj so ti časi prešli in zato so začeli listi tudi zopet pisati o »Feniksu« in o njegovi likvidaciji. Kakor pišejo listi, kaže vse na to, da je bil polom »Feniksa« ena nesreča, njegova likvidacija pa bo druga.

Tako je beograjska »Nezavisna tribuna« obširneje pisala o polomu »Feniksa« ter med drugim zapisala, da je bila podružnica »Feniksa« v Jugoslaviji samostojna z lastnim upravnim odborom, kateremu so načelovali trije Milani (dr. Milan Vrbanić, dr. Milan Stojadinović in Milan Todorović). Ne more se reči, pravi beograjski list, da bi bili ti trije krivi »Feniksovega« poloma. Če so kaj krivi, potem so krivi le v tem, da so skušali svoj osebni ugled, ki je zaradi poloma »Feniksa« precej trpel, rešiti na kaj čuden način. Izdali so namreč sklep, da morajo pokriti izgubo pri »Feniksu« druge zavarovalnice. Nato se je ustanovil poseben likvidacijski odbor, ki tako silno deluje, da potroši tudi onih 1,8 milijona din, ki jih letno vplačajo zavarovalnice za razne svoje stroške, dočim zavarovanci ne dobe niti pare.

Tako se je vprašanje »Feniksa« rešilo na čisto svojevrsten način. Feniks, ki je naravnost hazardiral s premoženjem zavarovancev, ki si je dovolil najrazličnejše nedovoljene mahinacije, se sanira na ta način, da plačuje njegove deficite zavarovalnice, ki so brez vsake krivde. Da pa bo slika popolna, nimajo od tega denarja zavarovanci nič, temveč neki likvidacijski odbor, kateremu se godi tako dobro, da je menda sploh pozabil, da bi moral likvidirati posle »Feniksa«.

Vloge stalno naraščajo

Po podatkih Zveze jugoslovanskih hranilnic v Ljubljani so tudi v juliju narasle vloge pri 29 slovenskih samoupravnih hranilnicah, in sicer za skoro 20 milijonov din na 1.152.897.221 din, medtem ko je znašal porast v juniju nad 17 milijonov. Vloge na knjižice so narasle pri 11 hranilnicah, in sicer za 2,4 milij. na 666.797.114 din, vloge v tekočem računu pri 16 hranilnicah (od 21, kolikor jih sploh vodi tudi tekoče račune) za 17,3 milij. na 486.100.147 din, skupne vloge pa pri 12 hranilnicah. Tudi število vlagateljev kaže zelo ugodno sliko: število vlagateljev na knjižice se je povečalo pri 12 hranilnicah skupaj za 437 na 125.373, število tek. računov pri 9 hranilnicah za 27 na 6.606, skupno število vlagateljev pa pri 12 hranilnicah, in sicer za 464 na 13.979. Gibanje vlog v juliju je torej v vsakem oziru zelo razveseljivo, in je mesec julij dosedaj najugodnejši v tekočem letu.

Belgijska vlada je odobrila spremembo pravil Belgijske narodne banke, da bo mogla banka še v večji meri ko dosedaj podpirati gospodarstvo. Banka je letos že dvakrat znižala obrestno mero, ki znaša sedaj samo 2,5%. Izvozne kredite daje banka po zelo nizkih obrestih, zahteva namreč samo 1,5% obresti.

V nekaterih državah izvršeni poskusi, da bi se insolventnost banke Mendelssohn & Co izkoristila politično-propagandistično, se niso posrečili. Že danes je jasno, da polom banke ne bo povzročil na pariskem trgu nikakih večjih perturbacij. Tudi položaj finančnega ministra Reynauda ni zaradi poloma banke niti najmanj omajan. Tako uradni ko zasebni krogi si prizadevajo, da se vsa zadeva obravnava čim bolj diskretno.

**Poročajte vedno o vseh
važnejših dogodkih svojega
kraja »Trgovskemu listu«!**

„Liubljana v jeseni“

Ob poletni vročini, ko je vladalo splošno mrtvilo, je na našem velesajmu delalo in ustvarjalo mnogo pridnih rok ter pripravljalo jesenski velesajem, ki bo odprt 2. septembra. Ta prireditelj bo imela dva dela. Industrija in obrt ter kmetijstvo. Znan je izrek »Kmet bogat — vsak bogat«. Po stanju kmetijstva se ravna v pretežni meri tudi stanje trgovine, obrta in industrije. Eno izpopolnjuje drugo. Velika kmetijska razstava bo razdeljena v več oddelkov. Semenogojski oddelki bo pokazal, katera semena in poljedelske rastline morejo pri nas dobro uspevati in napredovati. To je za našega kmeta zelo važno, če hočemo imeti v bodoče boljše pridelek. Zelenjadni oddelki bo navajal, kako vzgajati zelenjadna semena, kako je treba zelenjad pravilno gojiti, pokazal bo vrste zelenjadi in zelenjadno hrano, modele šolskih vrtov, kakšni naj bodo zelenjadni vrtovi v delavskih kolonijah, pomen zelenjadi v tujem prometu. V sadjarskem oddelku bodo na ogled vsa sadna plemena in vrste, ki pridejo za nas v poštev, dalje vse priprave za domačo uporabo sadja in podčrtana bo važnost sodobne kmečke uporabe sadja, zlasti sušenja. Vrt je zdravje družine, gojitev cvetja plemeniti značaj — to bo vodilna misel vrtnarske oziroma razstave cvetja. Čebelarstvo kot »poezija kmetijstva« je pri nas izredno razširjeno in staro. Pa tudi tu je treba napredovati, zastoj bi pomenil nazadovanje. Čebelarški oddelki bo posvečen napredku našega čebelarstva. Mlekarski oddelki bo med največjimi in bo podal mnogo pobud za napredek v kakovosti naših mlečnih izdelkov. Vinarske razstave se bo udeležilo mnogo vinogradnikov iz vseh pokrajin

Slovenije. Razstavljeni bodo samo pristna, nerezana in tipična vina, ki bodo obiskovalcem na razpolago za pokušnjo in v nakup. Razstava malih živali bo prirejena v doslej še nedoseženem obsegu in bo prva banovinska. Namen ji je, še bolj povzdigniti rejo malih domačih živali, predvsem ovac, koz, perutnine, golobov in kuncev. Ribarski oddelki bo prikazal gospodarsko važnost in stanje našega ribarstva ter navajal na smotno izkoriščanje vode in ribnikov. V velikih kasonih in akvarijih bodo na ogled vse glavne vrste naših rib. Prvič v Jugoslaviji bo prirejena razstava gob. Napoti naj naše ljudstvo k še pridnejšemu nabiranju gob ter mu tako poveča vir dohodkov. Ker je gobarstvo zelo važna panoga našega gospodarstva, bo ta razstava velikega pomena. Slovenija je na samorodnih zdravilnih zeliščih zelo bogata. Žal, da nabiranje teh zelišč pri nas še ni prav organizirano. Razstava bo podala smerice in praktična navodila. Na veliki razstavi kmetijskih strojev in orodja bo našel kmetovalec vse, kar mu more pri delu koristiti. Razstava cvetja bo izpopolnjena z mično razstavo akvarijev in eksotičnih ribic. Gospodinjstva razstava Zveze gospodinj v Ljubljani bo poudarila važnost mleka in sadja v ljudski prehrani. Drugi del sejmišča pa bo zavzela razstava industrijskih in obrtnih izdelkov. Tekmovanje harmonikarjev za jugoslovansko prvenstvo 1939/40 bo v nedeljo dne 10. septembra. Na zabavišču bo prirejen tudi variete z izbranim programom. Kuponi vstopnice bodo tudi tokrat žrebani za nagradna darila obiskovalcem. Žrebanje bo 11. septembra. Obiskovalci imajo na železnici brezplačen povratek.

NAZNANILO

NAŠI DOSEDANJI TRGOVSKI ZVEZI

g. FLORJANCU JOSIPU

TRGOVSKEMU POTNIKU V LJUBLJANI, MIKLOŠIČEVA C. 30,

SMO PREDALI GLAVNO ZASTOPSTVO ZA VSE IZDELKE NAŠE TOVARNE ČOKOLADE, BONBONOV IN MARMELADE ZA VSE PODROČJE SLOVENIJE. O TEM OBVEŠČAMO VSE NAŠE CENJENE ODJEMALCE, TER JIH PROSIMO, DA PREDAJO GOSP. FLORJANCU SVOJA CENJENA NAROČILA S POLNIM ZAUPANJEM. PRIPOROČAMO SE Z ODLIČNIM SPOŠTOVANJEM:

„GRİČ“

TOVARNA ČOKOLADE,
BONBONOV IN MARMELADE
JURIŠIČEVA ULICA 16
ZAGREB

Jubileina razstava slovenske obrti v Ljubljani

bo, kakor je danes že splošno znano, v prvotno določenem obsegu in odrejenem terminu dne 7. do 16. oktobra v prostorih ljubljanskega velesajma. Razstavni odbor je imel ta teden sejo in je vzel podana poročila o pripravah za razstavo na znanje. Razstavljalci že pridno pripravljajo svoje izdelke za razstavo, prav tako pa se pridno nadaljujejo tudi ostale priprave.

Posebnost razstave bodo razne druge prireditve, ki bodo v okviru jubilejne razstave. Tako bo prirejena velika modna revija, ki je v Ljubljani že precej časa nismo imeli prilike videti, prav tako pa tudi velika kulinarčna razstava, ki je v Ljubljani že tudi dolgo ni bilo.

Kongres slovenskega obrtništva se pripravlja za en dan izmed razstavnih dni, prav tako pa se bodo vršili kongresi raznih obrtnih

strok, n. pr. kongres frizerjev iz vse države ter bodo pri tej priliki frizerski mojstri priredili tudi veliko tekmovanje najboljših frizur. Podrobnosti o vsem tem bodo slovenski javnosti še pravočasno javljene. Opozarjamo že danes, da bo za kongrese pravočasno preskrbljena četrtinska vožnja za vse udeležence.

Ugodnosti razstavljalcev. Mnogi manjši in revnejši razstavljalci se bojijo posebnih stroškov za spremljevalce svojega razstavnega blaga oz. za zastopnike svojih izdelkov na razstavi. Razstavni odbor bo pravočasno našel primerni aranžman, da se bo za več skupin razstavljalcev našel potreben zastopnik oz. spremljevalec, tako da se bodo stroški občutno znižali. Poleg tega bo razstavni odbor za razstavljalce oz. njihov zastopnik, ki ne bi zmogli stroškov za vzdr-

ževanje ob času razstave v Ljubljani, skušal pripraviti vse potrebno, da bodo tem na razpolago prav cenena prenočišča in cenena hrana. To naj dotičniki že danes upoštevajo!

Dotični obrtniki, ki se še niso prijavili za razstavo, naj se k temu prav hitro odločijo, ker čas hiti. Vsem razstavljalcem so na razpolago strokovnjaki s tehnični-

mi nasveti glede izdelave razstavnih predmetov. Vsi zamudniki naj se nujno javijo z dopisnico, lahko pa tudi osebno, razstavni pisarni zaradi potrebnih informacij. Vse podatke in obvestila daje na zahtevo takoj Razstavni odbor Zaveza za pospeševanje obrta pri Zbornici za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani, Beethovnova ul. 10, pritličje-levo, telefon 30-88.

Pomen Hongkonga

Ves čas sedanjega japonskega navala na Kitajsko je eno izmed največkrat imenovanih imen prizadetih krajev mesto Hongkong. Nekajkrat se je že govorilo, da bo japonska vojska to mesto zasedla. To se je ponavljalo zlasti odtlej, ko je že res napadla in zasedla Kanton, v čigar bližini in provinci leži. Dejansko je pa zavzetje Hongkonga vse večja naloga, kakor si pa more to predstaviti Evropa in morda še najbolj zato, ker je Hongkong predvsem svetovno trgovinsko in prometno križišče, če ne celo drugo glavno središče.

Hongkong je v resnici polotok in mesto, za katero gre, se imenuje Victoria. Do vojne je bilo v vsej koloniji približno en milijon prebivalcev, največ Kitajcev in le po en odstotek mešanice ter Angležev. Pomen tega pristaniškega ozemlja pa je bil že prej velik in je še narasel. Od Kantona teče železnica do mesta Kouluna na nasprotni hongkonški obali. Na nekem večjem jugozapadnem otoku v veliki delti Biserne in Zapadne reke pa leži letovišče in igrališče Makao, portugalska kolonija, ki je nekoč cvetela, a živi zdaj od igre in opija.

Tudi Koulun s svojim polotokom je postal l. 1860. za 99 let angleški »Novi teritorij«, ki je skupaj desetkrat večji ko vse konce sije v Šanghaju, Tientsinu in Kantonu. V zvezi z njimi pa se je tu Angliji posrečilo ustvariti na mikroskopsko malem delcu njihovega imperija izredno močno gospodarsko križišče za ozemlje s 400 milijoni Kitajcev. Kolonija Hongkong je središče in simbol britan-

ske trgovine na Daljnem vzhodu z vso mogočo podjetnostjo v trgovini in pomorski trgovini. To je tem važnejše, ker šteje že sama kantonska pokrajina 40 milijonov duš. Pristanišča Hongkonga mrgolijo od rečnih džunk in ladij, zraven njih pa se gibljejo največje trgovinske ladje in križarke z evropsko-azijskih, avstralskih in vzhodno-ameriških prog. Tako je postal Hongkong eno največjih pristanišč sveta in v zadnjem času tudi eno največjih svetovnih letališč, ki priteguje nase proge iz Marseja, Londona, Avstralije, Indije, Malajskega otočja, Manile in Amerike in notranje Kitajske. Pomen te kolonije se je še povečal z dovršitvijo železnice v Hankov.

Odločilno za sedanje napete in vojne čase pa je to, da je Hongkong tudi mogočna trdnjava in strateška baza, posajena od narave in skalne zidove ter z ozkimi prehodi med otoki. Nad zalivom stražijo številne utrdbe, ki so dobro in najmoderneje oporožene. Zato je v tem času osredotočeno tu glavno vzhodno brodovje Anglije in zaveznic, tako da za Japonsko ni nikakega upanja, doseči lahko zmago na tem oddaljenem voglu Kitajske. Od Hongkonga pa zavisi seveda tudi usoda drugih evropskih posesti na vzhodu, ki jih je dolga vrsta in lahko se reče, da se tu križajo interesi vseh imperijev. S tega vidika je tudi vojna napetost še posebno povečala skrb za to pomorsko trdnjavo in je bila zato v francoski Indokini sezidana še ena mogočna opornica, to je Cam Ranh, ki spaja Hongkong z glavnim vojnim oporiščem Singaporom.

Načrt za ureditev vajenskih nagrad

Zbornicam je bil izročen v pretes načrt nove uredbe, ki določa višino in pogoje vajenskih nagrad za osebe iz čl. 252., zaposlene v podjetjih iz odst. 1. čl. 1. in odst. 1. čl. 433. obrtnega zakona.

Vajenske nagrade veljajo za učno dobo, nakar se mora plačevati že redna mezda. Toda prvo leto se nagrada ne priznava, marveč daje delodajalec vajencu le odškodnino za delo po lastnem predurku oziroma kakor se pogodi v smislu t. 8. čl. 260. istega zakona.

Ce daje vajencu v drugem in tretjem učnem letu stanovanje in hrano, delodajalec ni zavezan plačati delovno odškodnino. V četrtem letu mora plačevati eno četrtno redne minimalne mezde po zadnji točki uredbe, to je po členu 1. uredbe o minimalnih mezdah.

Ce pa delodajalec vajencem ne daje ne hrane ne stanovanja in obleke, mora plačevati v drugem letu eno četrtno, v tretjem polovico in v četrtem tri četrtnine navedene mezde. Pri dajanju hrane brez stanovanja je določena minimalna odškodnina ene tretjine, v obratnem primeru pa dveh tretjin navedene mezde. Naj bi se združenja izjavila o tem načrtu.

Sprejem v Državno moško obrtno šolo za pletarstvo v Ptuj

Šola ima značaj nepopolne srednje šole z nižjim tečajnim izpitom. Na zavodu se poučujejo razen praktičnega pouka v pletarstvu še ti predmeti: slovenščina, obrtna

korespondenca, aritmetika, algebra, geometrija, pripravljajno risanje, lepomis, kalkulacije, knjigovodstvo, državnoznanstvo, higiena, opisna geometrija, strokovno risanje, slogi umetnosti, tehnologija in vrbojstvo. Vse šolske potrebščine prejemajo učenci na zavodu brezplačno.

Učna doba traja tri šolska leta. Šolsko leto se prične 1. septembra. V prvi razred se sprejemajo učenci obojega spola, ki so dovršili vsaj dva razreda srednje ali meščanske šole ali šest razredov osnovne šole in so stari najmanj 12 let. Prijave kolkovane s kolkom din 10.— naj se pošljejo do 3. septembra. Vsebovati morajo: 1. krstni list, 2. zadnje šolsko izpričevalo, 3. izjavo staršev (varuha), da bodo vzdrževali učenca za časa učne dobe in plačali vse stroške, ki bi nastali vsled neopracenega predčasnega izstopa, 4. potrdilo davčne uprave o višini neposrednih davkov roditeljev.

Stanovanje in hrana se dobi v Ptuj od din 200.— mesečno navzgor. Pridnim, podpore potrebnim učencem, se bodo po možnosti preskrbele podpore za vzdrževanje. Za podrobnejša pojasnila se je obrniti na upraviteljstvo.

Konkurzi - poravnave

Uvedeno je poravnavno postopanje o premoženju Marije Plevčak, posestnice v Dobovcu, in Bauman Marije, roj. Plevčak, posestnice v Ločjem dolu. Poravnavni sodnik Stefancios, poravnavni upravnik odvetnik dr. Leskover v Rogatecu. Narok za sklepanje poravnave dne 30. septembra ob 9., rok za oglastev do 25. septembra.

Davčni svetovalec

Rentni davek

G. Fr. L. v V.

Vprašanje: Odjemalec mi je ostal dolžan za prodano blago večji znesek, katerega sem v zadnjem času intabuliral na njegovi hiši s 6% obrestmi vred. Ni mi pa plačal dosedaj ničesar, niti na kapitalu niti na obrestih. Vendar zahteva davčna uprava, da plačam za intabulirane obresti rentni davek. Prosim za pojasnilo, kako bi se rešil tega davka.

Odgovor: Po čl. 61. zakona o neposrednih davkih se v dolgovnih razmerjih jemlje dohodek, ki je bil določen z listino, ne glede na to, ali ga je davčni zavezanec faktično prejel ali ne. Zakonodajalec predpostavlja torej, da bo davčni zavezanec svojo pravico na obresti mogel prej ali slej realizirati, če ne prvo, pa drugo leto, da bo enkrat le prišel do denarja. Vendar se je v praksi pokazalo, da predpostavka zakona ne drži, ker se v mnogih primerih obresti le ne morejo izterjati. Zaradi tega se je določilo, da se pod določenimi pogoji more odmera rentnega davka na take obresti, ki niso bile plačane, odgoditi. Odgoditi se more odmera le za tiste obresti, katere se radi dolžnikove plačilne nezmožnosti niso mogle izterjati. To ugodnost more upnik uveljaviti že v redni prijavi za rentnino in obenem dokazati, da je obresti sicer poizkušal izterjati, da pa se mu to zaradi plačilne nezmožnosti dolžnika ni posrečilo. Razlog za odgoditev je poleg tega še dejstvo, da upnik radi zakonitih predpisov dogovorjenih obresti ne more izterjati. To določilo je bilo potrebno n. pr. radi uredbe o kmetski zaščiti, ki zakonito obrestno mero za kmetijske dolgove ob znižanju dolžne vsote reducira na 2%.

Ako v stvari ne morete dokazati, da ste dolžnika terjali, pa ničesar izterjali, ne morete zahtevati odgoditve odmere. Vprašanje je le, kako naj se dokaže, da je upnik skušal izterjati obresti. Po praksi bi mogla potrditi neizterljivost le sodišča, če bi bila eksekucija proti dolžniku brezuspešna. Toda dejansko imajo mnogi trgovci tudi take dolžnike, za katere že naprej vedo, da bi bila vsaka eksekucija proti njim brezuspešna. Ali naj za te brez nadaljnega samo radi tega, ker ne morejo riskirati sodne izterjave, ki bi jim povzročila samo stroške, plačajo rentnino?

Zakonodajalec ne odreja, kako naj upniki dokažejo, da so v konkretnih primerih dolžne obresti pri dolžnikih neizterljive. Za dokazovanje je torej odločilen zakon o obtem upravnem postopku; po tem zakonu pa ni dopusten samo dokaz z listino sodišča, ampak z vsako listino javnega oblastva ali

osebe javnega zaupanja. Okolnost, da so obresti pri dolžniku neizterljive, bi torej po našem mnenju brez nadaljnega lahko potrdila občina.

Poleg tega se dokaz more do-
prinešiti tudi s pričami. Upnik more torej brez nadaljnega predlagati davčni upravi, da zasliši dolžnika, da ni ničesar plačal na obrestih, in hkrati izvedence, n. pr.

občinskega predsednika itd., da so obresti pri dolžniku neizterljive.

Drugačen je položaj, če se obresti vobče ne zahtevajo in je to izrecno potrjeno ali v dolžnem pismu ali v sodnem sklepu. V takem primeru se upniku ne more predpisati rentnina, ker se po čl. 60. zakona o neposrednih davkih obremenjuje z davkom na rente samo

dohodek, ki ga pa v tem primeru ni. Na ta primer se torej ne nanaša čl. 68. navedenega zakona, ker ta člen govori o obdačenju samo s predpostavko, da je dohodek (obresti) dogovorjen in da se bo prej ali slej dal realizirati. Če pa obresti vobče niso dogovorjene in se dejansko ne bodo nikdar plačale, o plačilu rentnine ne more biti govora.

Trgovskemu naraščaju!

Za sposobne in delavne ljudi so vedno tudi dobra mesta

Kdor občuje s poslovnimi ljudmi, ta more dostikrat slišati, kako išče to ali ono podjetje kvalificirano moč, a je ne more dobiti. Ponavlja se vedno ena in ista pesem. Prosilec za službo je vedno veliko, res sposobnih in res delavoljnih pa premalo. Sposobni so vsi nameščenji in v dobrih službah, ker jim rad vsak podjetnik zviša plačo, samo da jih ne izgubi. Za nesposobne pa se nihče ne meni.

Te resnice se mora zavediti vedno zlasti vsak, kdor se je odločil za trgovski poklic, ker se v trgovini nesposobnost najteže skriva. V tovarni, kjer delajo tisoči, se niti ne opazi takoj, če en delavec dela slabo. V trgovini vidijo vsako napako nameščenca ne le šef in stanovski tovariši, temveč tudi stranke. Sposobnost v trgovini se vsak dan tudi praktično pokaže v izkupičkih, ki jih dosežejo posamezni prodajalci. Včasih je bila zato tudi v trgovinah navada, da so prodajalci kar med seboj tekmovali, kdo bo dosegel večji izkupiček. Dober izkupiček je bil sigurno dokaz sposobnosti nameščenca. Vsak nameščenec bi moral gledati na to, da nudi ta dokaz in potem more biti prepričan, da se mu ni bati za njegovo mesto, tudi če bi kdaj zagrešil kakšno nerodnost.

Dober izkupiček je v resnici do-

stikrat odvisen od sreče, toda prav tako je res, da bo dotični prodajalec, ki ima trdno voljo, da napravi kupčijo, vedno prodal več, ko prodajalec, ki te trdne volje nima. Tudi za trgovskega pomočnika velja, da je sam svoje sreče kovač.

Nič ne pomaga, toda povedati je treba resnico. V trgovini, kjer vlada vedno ostra konkurenca, more napredovati le tisti, ki se na vso moč potrudijo. Kdor misli, da gre trgovina tudi brez dela, ta bo kmalu propadel, pa če je podedoval ali prevzel še tako dobro vpepljeno trgovino. Ljudje hitro pozabijo, kako so bili ves čas v trgovini dobro postreženi, če so le enkrat slabo postreženi.

Trgovina je v najožji zvezi z življenjem. Vedno prinaša na trg nove predmete, nove iznajdbe, zato pa se mora trgovec tudi vedno učiti, vedno opazovati, da nikdar ne zaostane za tokom časa. Ni lahko delo trgovca, zato pa tudi nesposobni in nedelavni ljudje ne morejo imeti sreče v trgovini. Sposoben pa more postati vsak, kdor se res posveti svojemu poklicu, kdor se vedno uči in kdor vedno išče delo in kdor ni nejevoljen, če ima delo. Ni težko biti sposoben, če ima človek pravo voljo za to. Vse zavisi le od dobre volje.

Praktični nasveti

Praktični dokazi najbolj prepričajo

Neki snažilec oken je opazil, da so okna v tovarniških objektih navadno silno zamazana. Mislil si je, da ga tu čaka dober in trajen zaslužek, ker so pač okna tako zamazana, da jih bo tovarna morala dati osnažiti. Pa se je zmotil. Naj je še tako prepričujoče govoril, da vendar ne gre, da bi bila okna tako polna umazanosti, vendar ni nič dosegel. Čez nekaj dni pa je prišel na srečno misel. Odsel je v tovarno in prosil, če sme okna zastoj osnažiti. To dovoljenje pa je seveda dobil. Razume se, da ni osnažil vseh oken naenkrat, tem-

več le nekatera. S tem pa je dosegel tudi to, da se je umazanost na drugih oknih še bolj poznala. Videlo pa se je tudi, kako umazana okna silno veliko zadržujejo vendar ne gre, da bi bila okna zato tudi draga. Praktičen dokaz se je snažilcu oken popolnoma posrečil, kajti ni minulo dolgo in dobil je naročilo, da okna stalno čisti.

Praktičen dokaz je več ko vse govorjenje. Uspeh snažilca oken je to jasno dokazal.

Nerešena pisma

Skoraj na vsaki pisalni mizi se najdejo pisma, ki so ostala nerešena in katerih rešitev se odlaga

iz dneva v dan. Navadno so to pisma, ki so posebno težavna in ki jih človek rad odloži na jutri. Toda naslednji dan ni njih rešitev nič lažja in tako se nerešena pisma kopičijo, ker pride še vedno kako novo takšno pismo. Če bi pa imeli le nekaj dobre volje, pa bi se mogli kupa nerešenih pisem obvarovati. To pa bi dosegli predvsem na ta način, da bi vsak dan najprej reševali najtežja pisma. To bo sicer zahtevalo v začetku precej časa, zato pa se bodo druga pisma rešila hitro in na mizi ne bo več nerešenih pisem. To pa je važno, kajti koliko takšnih pisem ostane za vedno nerešenih, s tem pa tudi dosti prilik za dobro kupčijo. Zato glejte, da rešite najprej težka pisma!

Ne sme se biti vedno gluh!

Okoli 11 let star deček je prišel v trgovino, da nekaj kupi za mater. Glasno je dejal v trgovini: »Danes pa je moj rojstni dan!« Trgovci pa se je naredili, kakor da ni nič slišal. Deček je nato dejal še enkrat glasneje, da je danes njegov rojstni dan. A zopet je bil trgovci gluh. Deček ni nato nič dejal, ko pa je odšel iz trgovine, je sklenil, da nikdar več ne prestopi praga te trgovine. A tudi njegova mati ni več prišla v trgovino in tako je bil trgovci obstranko, ker je bil v nepravem času gluh, namesto da bi dal dečku nekaj bonbonov.

Čas je dragocen za slehernika

Mnogo je trgovcev, ki spoštujejo pregovor, da je čas zlato, samo takrat, kadar gre za njihov čas. Če pa gre za čas drugih ljudi, pa dostikrat tega pregovora kar ne poznajo. Kolikokrat se sliši: »Ah kaj, ta naj čaka!« Nekateri smatrajo čas svojega sluge za mnogo dragocenejši kakor pa je čas mnogo zaposlenega potnika. To ni pravilno in dober trgovec, ki sam le predobro ve, kako je mučno nepotrebno čakanje, ne bo pustil drugih ljudi nikdar po nepotrebem čakati. Pa tudi zato ne, ker pusti ljudi po nepotrebem čakati samo nevljuden človek ali pa zagrižen birokrat, ki misli, da se

Mogočna zdravilna moč narave

se še posebno izraža v naravni ROGAŠKI SLATINI

ves svet vrti le okoli njega. Če pride potnik v trgovino in vpraša po šefu, mu je treba povedati, če ne more biti takoj sprejet, ne ga pustiti čakati, da izgubi ves dopoldan in morda tudi tisti dan ves zaslužek, ker se popoldne dostikrat sploh ne more napraviti kupčija. Vsak naj pomisli, kako neprijetno bi bilo njemu, če bi zaman čakal in potem se bo hitro te grde razvade odvalil. Pa tudi sebi bo koristil s tem, ker more biti prepričan, da ne bo v sloves njegove trgovine, če bodo ljudje o njem govorili, da pušča ljudi po nepotrebnem čakati.

Zunanja trgovina

Zaradi naraslega povpraševanja po romunskem petroleju, je njegova cena znatno narasla. Zlasti je narasla cena za bencin, ki se potrebuje za motorje.

Srebro, svinec in cink v močnih plasteh so našli pri Bisoci v Rumuniji, kjer bodo takoj odprli neki starejši rudnik.

Letošnja žetev v Grčiji bo po uradnih podatkih v vseh delih države za 15 do 20 odstotkov slabša od lanske.

Prva tvornica za proizvodnjo sintetičnega kavčuka se ustanovi v Italiji v mestu Ferrara.

O stanju hmeljskih nasadov v Nemčiji poročajo, da v Nemčiji še ni popustila nevarnost peronosporre. Na sudetskem ozemlju se je stanje hmeljskih nasadov popravilo. Tudi v Češko-moravskem protektoratu ni nevarnost peronosporre minila, ker pa je vreme ugodno in toplo, se bo stanje znatno popravilo.

Proizvodnja železa je v Nemčiji nazadovala v juliju za približno 4% ter znašala skupno 1.639.286 ton. V prvih sedmih mesecih letošnjega leta je znašala proizvodnja skupno 11.469.208 ton proti 10.579.768 tonam lani.

Potrošnja bencina je znašala v USA v prvem letošnjem polletju 292 milijonov sodov proti 275 milijonov lani. Tudi potrošnja bencina je narasla v enaki meri. Padel pa je izvoz bencina od 26 na 23 milijonov sodov.

Madžarski uvoz iz Turčije je padel v I. letošnjem polletju od 1,4 na 0,9 milijona pengov, izvoz v Turčijo pa od 1,9 na 1,5 milijona pengov. Napovedana so nova trgovinska pogajanja med Madžarsko in Turčijo, ki naj zopet poživijo trgovino med obema državama.

1345 motorjev za letala, ki jih je naročila Francija, izdelujejo v Ameriki pospešeno.

Leopold Kerne:

Kdaj je reklama uspešna

(Vse pravice pridržane.)

Kupec se težko odloči za nakup. Razum se upira večjim izdatkom. Zato presoja, če je predmet toliko vreden, kolikor bo izdal in če bi se za ta denar ne dobilo kaj bolj primerne, kar bi v vsakem oziru ustrezalo njegovi potrebi. Prodajalec mu samo pomaga, da se laže odloči za nakup.

Splošni izreki: krasno, pristno, ljubko, zanesljivo, praktično, ali s tujko fraze: feš, fajn, apartno, šik, ne morejo podpreti prodaje. Kupec sicer posluša doneče izraze, ne more pa dobiti kake jasnejše slike o tem, kako bi mu predmet bolje koristil.

Čisto drugače je, če se da stranki predmet v roke, da ga sama spozna in oceni, pri tem pa se jo opozori na tipične lastnosti, ki so za nuden predmet značilni in ki bi jih stranka sicer prezrla. Čim več čutov deluje pri tem, tem živahneje delujejo predstave, tem močnejše delujejo želje.

Prodajalčev govor mora pritegniti stranko k sodelovanju, k razgovoru in opazovanju. Če doseže to, da stranka njegovim ugotovitvam pritruje, potem bo težko odbila ponudbo.

Vljudnost in postrežba

Vljudnost je bistveni del postrežbe. Dobro blago se dobi povsod in kupec ga mora plačati. Če je stranka za nameček vljudno postrežena, povrne to trgovcu s svojo naklonjenostjo.

Nekateri kupci želijo, da so postreženi samo na trgovski način. Proti takim je prijaznost samo do neke meje na mestu, nikakor pa jim ni kazati kake prijateljske ljubeznivosti, zato pa tim več pozornosti in zanimanja za njihove želje.

Pozornost je treba izkazati takoj pri vstopu stranke. Če si zaposlen z drugo stranko, izrazi z besedo ali s kretnjo svojo pripravljenost. S pozdravom, ki je stranki najbolj primeren, stopiš z njo v zvezo. Pozdrav bodi naraven, ne prisiljen ali celo izsivalen, ženske pozdravlja navadno z nasmeškom in s priklonom. Prepozni pozdravi niso iskreni. Pozdrav je delikatna zadeva in vsako pretiravanje je lahko žaljivo. V trgovini se navadno zveže pozdrav z vprašanjem: »Prosim, s čim naj postrežem?«

V nagovoru ne kličemo nikogar samo z besedico: »Vi!« Najlepše je, če se pristavi za »gospod, gospa« še poklicni naslov dotičnika.

Ker je glavni namen v trgovini postrežba, se zgovarja o drugih stvareh samo tedaj, če začne pogovor stranka sama; od osebnih stvari pa preidi čimprej k prodaji.

Stranki se prikupiš z urno postrežbo in vedrim obrazom. Tudi prijeten smehljaj nastavljenca ji dobro

de. Ne misli pa, da boš z večno režečimi ustmi, s topim, brezmiselnim smehljajem izkazal stranki svojo vdanost. Smeh ima več toplote v očeh kot na ustih. Prijaznost naj se ne pretirava z vidnimi izrazi; naklonjenost je treba občutiti in ni dosti, če se samo vidi.

Dolgočasen obraz, zapiranje oči pri dvignjenih obrvih, malomarne kretnje, spogledovanje z drugimi prodajalci, posmehljiv, piker ali pomilovalen izraz, so žaljive prikazni, nevljudnejše od jezikovanja.

Kupec ne kaže, da polaga važnost na vljudnost prodajalca, opazi pa takoj, če se mu ne izkaže dovolj pozornosti in površnost smatra že za nevljudnost. Če opazi, da se bavi prodajalec z drugimi stvarmi ali da se med prodajo hoče zgovarjati s svojimi kolegi, dobi občutek, da ni dobrodošel.

Za nakup je treba ustvariti dobro razpoloženje. Stranki je ljubo, če jo pazljivo poslušaj, če vidi, da si ji pripravljen ustreči, da se zanimaš za njene želje od začetka do konca. Pozornost izkazuje tudi z malimi uslugami. Kadar je mogoče, ponudi starejšim osebam stol. Če ima stranka več zavrtkov, vprašaj, če smeš vse skupaj zaviti v en zavoj in pokaži pripravljenost, da ga dostaviš stranki na dom. Če je kdo kaj pozabil, ga na to prijazno opozori. Spremi stranko do vrat, če je mogoče in le v primeru, da je preveč obložena, ji smeš tudi vrata odpreti. Po končani prodaji se zahvali. Za poznejša naročila ji lahko predlagaš uporabo telefona, če ga imaš. Vljudna poslovitve je važna, da stranko obdržiš.

Dobave - licitacije

Direkcija drž. rudnika v Kaknju sprejema do 30. avgusta ponudbe za dobavo raznih svetlobnih teles, krovne lepenke, kristalne sode in mila za pranje, lizolnega mila ter jelovega jamskega lesa; 6. septembra spoj za tračnice, krampov, rud. zgirtal ter rudarskih želez; dne 13. septembra raznih strokovnih knjiž.

Direkcija drž. rudnika v Vrdniku sprejema do 31. avgusta ponudbe za dobavo tropolnih ločilnih stikal za zunanje proste vode za montažo na lesene drogove in krogljnih ležajev.

Pri Štabu za utrjevanje v Ljubljani se bo sklepala dne 26. avgusta pismeno pogodba za napravo transformatorske postaje na Vrhniku; 28. avgusta za dobavo smrekovih ali jelovih oblic, raznih delov za zložitve barake, žag in pil za metal, škarij za pločevino in bencinskih svetilk; 29. avgusta avtomobilskih gum, sekiric, dlet idr.; 30. 8. motokiclov s prikolico in rezervnih delov, motornega olja ter poljskih kovačnic; 31. avgusta raznih kladiv, lopat za premog, kovaških nakoval idr.; 1. septembra nortonovih sesalk; 14. septembra filtrske naprave. Dne 4. septembra bo ofertna licitacija za dobavo gasilskega materiala in dne 20. septembra terenskih avtomobilov.

Inženirski oddelek dravske divizijske oblasti v Ljubljani sprejema do 28. avgusta ponudbe za napravo vodovodne instalacije v vojašnici v Mariboru.

Licitacije

Dne 29. avgusta bo pri Zavodu »Obilježev«, Kruševac-Obilježev licitacija za postavitev zgradbe za rekuperacijo eter-alkohola, glav za stiskanje priprave za rezanje navojev, raznega orodnega jekla; 5. septembra dušikove kisline; dne 12. septembra raznega elektrotehničnega materiala, električne peči, analitičnih tehnik, raznih laboratorijskih aparatov idr.; dne 14. septembra žebeljev, vijakov, cevi, verig, raznih ščetk idr.

Dne 31. avgusta bo pri Zavodu »Sarajevo« v Sarajevu licitacija za dobavo okvirjev za puškomitraljeze.

Dne 31. avgusta bo v intendanturi štaba V. armijske oblasti v Nišu licitacija za dobavo večje količine pšenice.

Dne 5. septembra bo pri dravski divizijski oblasti v Ljubljani ofertna licitacija za postavitev šupe v vojašnici v Celju in dne 7. septembra za postavitev vojnega objekta v Slovenjem Gradcu.

Direkcija drž. železnice v Ljubljani (ekonomski oddelek) razpisuje za dan 2. septembra ofertno licitacijo za dobavo cina v blokih v zameno za pepel in slako od bele kovine. Dne 5. septembra je ofertna licitacija za dobavo posteljine (odej, rjuh, podglavnikov, prevlek za podglavnike, brisač idr.).

(Predmetni oglasi so v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani na vpogled.)

Licitacija. — Menažna komisija »Škole za pripr. žand. vodje patrol« v Ljubljani razpisuje ponovno pismeno licitacijo za dobavo živilskih potrebščin za menažo šole od 1. septembra do 31. decembra t. l. Ponudbe, kolkovane z din 10 se morajo vložiti do 30. avgusta t. l. Natančnejši podatki so razvidni v pisarni Združenja trgovcev, Trgovski dom.

Povpraševanja po našem blagu v tujini

389 — Amsterdam: ponuja se zastopnik za nizozemski trg našim izvoznikom hišnega orodja, emajlirane posode, lesenih izdelkov, peči, stekla, porcelana, aluminija in desk za pranje.

390 — Praga: ponuja se zastopnik za Češko-moravski protektorat.

391 — Hamburg: žitarice, živalska krma, otrobi, živalska moka, stročnice.

392 — Zagreb: išče zvezo z jugoslovanskimi izvozniki v Anglijo, da bi se ustanovila jugoslovanska družba, da bi se čim bolje plasirali jugoslovanski proizvodi na angleškem trgu.

393 — Grand Bigard (Belgija): zastopniška firma išče zvezo z našimi proizvajalci živil in raznih pijač.

394 — London: ponuja se zastopnik za hmelj za tamkajšnji trg.

395 — Pré Saint-Gervais (Seine): išče se zveza z našimi izvozniki živalskih proizvodov, kož,

metalskih proizvodov, cunj, raznega sadja, olja, mangana in kroma.

396 — Zagreb: stisnjena slama za izvoz v Nemčijo.

397 — Limasol (Ciper): zastopniška tvrdka išče zveze z našimi izvozniki papirja, emajlirane posode, kamenin in stekla, bombažnih, volnenih tkanin in tkanin iz umetne svile.

389 — Bossum: zdravilne rastline.

399 — Split: zastopniška firma iz Londona išče zvezo z našimi izvozniki rud, zlasti boksita in zmletega mavca, cif angleško pristanišče ali fob jugoslovanska luka.

Interesenti naj se obrnejo z navedbo sprednje številke na Informacijski odsek Zavoda za pospeševanje zunanje trgovine v Beograd (Obaveštajni osek Zavoda za unapredjenje spoljne trgovine u Beogradu) poštini predal 818. Navedejo naj tudi kraj povpraševanja oz. ponudbe.

Doma in po svetu

Dr. Miroslav Lukan, bivši veliki župan je umrl v Ljubljani po daljši in težki bolezni. Pokojnik je bil rojen 1875. v St. Vidu na Dolenjskem kot sin zdravnika. Po dovršenih pravnih študijah se je posvetil politični upravni službi, bil vodja agrarnih operacij, med vojno komisar v Bosni in Srbiji ter gent v Postojni, po vojni pa je postal poverjenik za agrarno reformo. Bil je pristaš nar. radikalne stranke ter je bil imenovan l. 1923. za velikega župana v Ljubljani. Kasneje je deloval tudi v mestnem svetu in v upravi Mestne hranilnice. Pokojnik je bil srčno zelo dober človek, povsod priljubljen družabnik, ki pa je bil tudi znan po svojih ostrih in duhovitih dovtipih. Bil je velik prijatelj narave in znan kot izvrsten ribič. V svoji politični karieri je doživel mnogo težkih in neprijetnih ur, mnogo krivic, a je vse te neprijetnosti prenašal z zdravim humorjem. Zapušča gospo Hildo, roj. Bleiweis-Trsteniško, sina dr. Mitjo in hčer gospo Stano, por. Mušič. Bodi ohranjen dr. Miroslavu Lukanu lep spomin!

»Samouprava« piše v uvodniku o posledicah sporazuma, ki je sedaj tudi v resnici že sklenjen. List pravi, da bo sporazum značilen tudi po tem, ker bo ločil preteklost od sedanjosti. To pa zato, ker bo likvidiral mnoge ljudi in ustanove ter bo izhodna točka za novo bodočnost naše države. Sporazum bo poklical v življenje one ukrepe in one metode uprave, ki bodo omogočile boljše življenje vsem državljanom Jugoslavije.

Finančni minister je zahteval od vseh ministrstev, da mu najkasneje do 1. septembra predložijo načrte svojih proračunov, da bi mogel začeti izdelovati splošni državni proračun za l. 1940/41. Narodnemu predstavništvu se mora načrt državnega proračuna predložiti najkasneje do konca oktobra.

Poštno ministrstvo je že začelo popisovati inventar radijskih postaj v Zagrebu in Beogradu, da jih prevzame v smislu nove uredbe.

Na učiteljskem kongresu je bil po hudih borbah in ob raznih listah z 240 glasovi znova izvoljen za predsednika Ivan Dimnik.

1600 naših romarjev na Sv. Goru pri Gorici je bilo v Italiji v soboto in nedeljo prisrčno sprejetih. Obiskali so tudi Trst in vojaška pokopališča.

Velika manifestacija za naše letalstvo je bila nedeljska letalska in jadralska prireditev pod Rodinami, kjer so blagoslovili jeseniško letališče.

V Ljubljano je prišla skupina 200 slovenskih rudarjev, ki so zaposleni v francoskih rudnikih. V Ljubljani so bili prisrčno pozdravljeni.

Obrtna razstava v St. Vidu se je končala z lepim uspehom in dobro kupčijo.

Zaradi šušmarstva je tožilo Združenje špediterjev v Zagrebu agencijo rečne plovbe na Sušaku. Razsodba bo izrečena pismeno.

Drugi državni zavod za izdelavo veterinarskih cepil in zdravil bo ustanovljen v Zagrebu. Stroški so preračunani na 10 milijonov dinarjev. Po zanimivi statistiki deluje v naši državi tako malo veterinarjev, da pride na enega po 2166 konj, 7112 goved, 5454 prašičev, 14.837 ovac, 3.230 koz, 33.761 kosov perutnine in 1226 panjev. Ustanoviti se bodo morale še klinike in ambulance, kakor so jih uvedli na Bolgarskem.

Za izkoriščanje bakrenih rudnikov pri Demir Kapiji je bila ustanovljena čisto domača družba, katere osnovni kapital znaša 10 milijonov din, od česar je vplačana polovica v gotovini, polovica pa v stvarnih vrednostih. Kombinacija, da bi ustanovili to družbo Čehi, je propadla.

Veliki turški manevri v Traciji so se končali s popolnim uspehom. Manevri so dokazali, da bi bil vsak napad sovražnika na Carigrad in Dardanele brezuspešen.

Poljski listi naglašajo, da se s sklenitvijo nemško-ruskega nenapadnega pakta ni spremenilo razmerje sil v Evropi. Nekateri poljski listi nadalje naglašajo, da je Poljska vedela za nemško-ruska pogajanja in da je sklenitev pakta ni presenetila. Vsi listi poudarjajo, da se odločno stališče Poljske za

obrambo svojih pravic ni prav nič spremenilo.

Nemški tisk se čudi, da Poljska še ni kapitulirala. Istočasno nemški tisk naglašja, da hoče Nemčija s Poljsko stare meje, kakršne so bile l. 1914.

Francoski veleposlanik v Rimu je obiskal ital. zun. ministra in mu po naročilu svoje vlade natančno opisal stališče Francije, ki nikakor ne bo pustila Poljske na cedilu. Enako jasno je precizirala svoje stališče tudi londonska vlada v Berlinu.

V Klajpedi (Memel) je bila odkrita »protinacistična centrala« in je bilo mnogo oseb aretiranih.

21 vodilnih madžarskih nacionalistov je bilo aretiranih v zadnjem času, ker so baje razširjali hitlerjevske propagandne letake in spise. Agrarna reforma bivše Češkoslovaske je bila razveljavljena s posebnim ukazom.

Za protiletalsko obrambo Anglije se je prijavilo že več ko dva milijona prebivalcev.

Nizozemska je podaljšala obvezni vojaški rok od 11 na 21 mesecev. Mala kmečka republika Büsingen ob švicarski meji je likvidirana s tem, da jo je Nemčija anektirala. Gre za neznatno ozemlje s 1500 prebivalci.

Avtonomni zavod za ljudska stanovanja v Bocnu bo zgradil nadaljnjih 588 stanovanj, ki pa so namenjena le za italijanske uradnike in delavce podjetij, ki so sama ali na željo vlade preložila svoje delovanje v Južno Tirolsko.

»Službeni list«

kr. banske uprave dravske banovine z dne 23. avgusta objavlja: Uredbo o izdaji blagajniških zapisov finančnega ministrstva — Uredbo o statutu jugoslovanskega narodnega odbora za normalizacijo — Odločbo o izročitvi novega srebrnega denarja po 50 in 20 dinarjev ter kovanega drobiža po 2 din in 50 par v obtek — Pravilnik o ustroju in poslovanju banovinske poklicne posvetovalnice in posredovalnice — Razglas o trajni oprostitvi od ljudskega dela za banovinske in dovozne ceste v dravski banovini.

Že v 24 urah

barva, plesira in kemično snazi obleke, klobuke itd. Skrobi in svetlolika srajce, ovratnike in manšete. Pere, suši, monga in lika domače perilo

tovarna JOS. REICH

Poljanski nasip 4-6. Selenburgova ul. 3
Telefon št. 22-72.

Sejmi

- 28. avgusta: v St. Vidu pri Blokah, Središču, Dol. Lendavi.
- 29. avgusta: v Zagorju ob Savi, Koračicah, Muti, Podčetrtku v Vračah, Poljčanah, Moravčah, Zalcu, Mariboru.
- 30. avgusta: v Veliki Loki.
- 31. avgusta: v Vidmu na Dravskem polju, Slovenskih Konjicah, Turnišču.

- 1. septembra: v Radečah pri Zid. mostu, Mariboru, Višnji gori, Guštanju, Trbovljah, Žigarskem vrhu nad Sevnico.
- 2. septembra: v Sodražici, St. Rupertu, Krškem, St. Ilju pod Turjakom, Prosenjakovcih, Križevcih, Celju, Brežicah, Trbovljah.

AEROXON

polovi vse muhe!

Se mnogo posname!! Torej zahtevajte izrecno "Aeroxon"

Razpis

Šolski odbor zasebne dvorazredne trgovske šole Združbe trgovcev v Murški Soboti razpisuje

eno pogodbeno mesto direktorja — profesorja komercialista in več honorarnih mest strokovnih učiteljev — profesorjev.

Po odobrenem statutu in učnem načrtu se bodo na tej šoli poučevali naslednji predmeti: trgovstvo, knjigovodstvo, trgovsko dopisje, trgovsko računstvo, ekonomska geografija, splošna zgodovina z nacionalno, blagovnanstvo, slovenščina, srbohrvaščina, lepopisje in stenografija. V drugem razredu pa poleg naštetih predmetov še trgovsko in menično pravo ter strojepisje. (Letos II. razred ne bo odprt.)

Z ozirom na določilo § 55. zakona o srednjih trgovskih šolah (»Sl. list« z dne 20. aprila 1932., kos 31.) pridejo v poštev samo prosilci, ki imajo za poučevanje v predmetih učnega načrta potrebno strokovno kvalifikacijo.

Prošnje za razpisana mesta je vložiti do

3. septembra 1939. do 12. ure.

Prošnje, kolkovane z din 10.—, se vlagajo po pošti ali osebno v tajništvo Združenja trgovcev v Murški Soboti, Trgovski dom. Prošnjam je treba priložiti originalne ali overovljene prepise rojstnega lista, domovnice, diplome, ki dajo pravico za poučevanje na srednjih šolah, in potrdilo o dosednji praksi.

Prejemki za direktorja se urejajo po merilu zakona o državnih uradnikih, prejemke honorarnih učiteljev pa ureja odredba kr. banske uprave.

V Murški Soboti 23. avgusta 1939. Združba trgovcev za srez Murska Sobotica v Murški Soboti.

Splošni mednarodni vzorčni velesejem in Televizijska izložba 26. VIII. — 4. IX. 1939

Na železnicah brezplačen povratek, na jadranskih parobrodih višji razred za ceno nižjega, na aeroplanih 10% popusta od 21. VIII. do 9. IX. 1939.

Koliko trgovcev gre na letni dopust in odmor?!

1—2%!! Vsi drugi pa se mučijo in delajo brez ozira na zdravje! Zato vsaj doma pijte

RADENSKI ZDRAVILNI VRELEC

istega z rdečimi srci, našo najboljšo prirodno mineralno vodo. Zdravje in užitek!

Lipski jesenski sejem

Začetek 27. avgusta 1939 in častni zastopniki:

60% popusta na nemških železnicah, znatni popusti v drugih državah.

Vsa pojasnila dajejo: Zvanični biro lajpciškega sejma, Beograd, Knez Mihajlova ulica br. 33/1.

Šivalni stroji s tovarniško garancijo
Trgovci popust! SPLOŠNA TRGOVSKA d. z o. z.
LJUBLJANA Tyrševa cesta 33

KNJIGOVEZNICA JUGOSLOVANSKE TISKARNE reg. zadr. z o. zav.
LJUBLJANA KOPITARJEVA 6
Nudi po izredno nizkih cenah: Salda konte, štrance, jourmale, šolske zvezke, mape, odjemalne knjižice, risalne bloke itd.